243
C-18
1852

245
Շ-18

ՕՐԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

ԸՍՏ ՊԱՏԿԵՐԻ ՆԻՈՒՍԻ ՆՕՓՆԵԿԱՑ

Հաւատքեաւ
յԱյօխտամատոյց մատենից սրբոց հարց
ի ս. ծովհաննիսէ շահիճեան Պարմեցւոյ

ի հայրապետութեան տ. տ. Դերթիսի
արքեպիսկոպոսի կոստանդնի
ամենայն հայոց

Եւ ի պատրիարքութեան սրբոյ
Էրուսաղէմի տ. ծովհաննու արքեպիսկոպոսի

Հրամանաւ ազգասէր պատրիարքի
Կոստանդնուպօլսոյ տ. ծաղկեայ արքեպիսկոպոսի՛

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ց. ՄԻՒՀԻԹԱՐԵԱՆ
= 1852 =

262-42

37592-67

51328-Ա.Տ.

Ի յաւիժական յիշատակ
Գէորգայ մահտեսի Եսայեան
ի տէր հանգուցեալոյ ։

որոյ արդեամբք ետուն ի շոյս ընծայեալ
երկոքին հարազատք նորին բարեպաշտօն
մահտեսի Յակոբ եւ. մահտեսի Ստեփան
ազգօք ։

ժամ է պաշտել գործ։

Սաղմ. ճԺԵ. 126։

Պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա
յաղօթս և մի ձանձրանալ։

Ղուկ. ԺԸ. 1։

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

ԿԻՐԱԿԻ ԱԽՕՒՐ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

ՀԱՅՐ մեր որ յերկինս ես՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո, եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի, զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր, թող մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտա-

պանաց, և մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Տէր ելէկ զշնորհս իմ բանաս՝ բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։

Տէր ելէկ զշնորհս իմ բանաս՝ բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։

Օրհնեալ հաւատով և միտս նախանձախնդրութեամբ երրորդութիւնն Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Լ ցաւք առաւօտու ողորմու-
թեամբ քով, ցնծացաք և ու-
րախ եղաք զամենայն աւուրս
կենաց մերոց : Ուրախ եղաք
փոխանակ աւուրցն յորս խո-
նարհ արարեր զմեզ և տմացն
յորս տեսաք չարչարանս : Ա-
յեա առ ի ծառայս քո և ի
գործս ձեռաց քոց և առաջ
նորդեա որդւոց նոցա եղիցի
լոյս տեառն աստուծոյ ի վե-
րայ մեր : Ո գործս ձեռաց մե-
ծոց ուղիղ արա ի մեզ առ և
զգործս ձեռաց մերոց յաջո-
ղեա մեզ :

ԱՂՕԹՔ

ԱՒ ՀԱՅՐՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

Ով անճառելիդ՝ ի մարդկանէ, անիմանալիդ՝ ի հրեշտակաց և հիանալիդ յամենայն արարածոց աստուած իմ և եր և լոյս, որ յոչընչէ ստեղծեր զերկինս և զերկիր, և զոր՝ ի նոսա արարածք՝ առատապարգեւ շնորհօք և անբաւ իմաստութեամբդ վայելչապէս զարդարեցեր ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից իւրեանց զանազան բարութիք, և ապա զմարդ ա՛ռեալ՝ ի հողոյ ստեղծեր քո իսկ երկրպագելի արարչագործ ՚ի ձեռաց, և պերճացուցեր յա-

տուկ աստուածական պարգե-
ւօքդ , վչեւոլ ՚ի նա զաղքիւր
խնաստուԹեան զորեւուԹեանդ
զջունչ , որով կենդանացուցեր
զհոգին , և զբանականուԹիւնն
պարգեւեալնմա զպարգև գե-
րադոյն որոշեցեր յանբանից
սեռից , և եդեր զնա տէր ա-
ռնայնի ՚ի ձեռաւունկ դրախ-
տիդ վաիկուԹեան . որպէս
Թագաւոր հզօր իշխել ծովու
և ցամաքի , և զոր ՚ի նոսա
վայելել բարիս խոստանալով
զանաշխատ կեանս անվախճա-
նըս , պատուիրեցեր նմա ՚ի ան-
հաս խնաստուԹիւն գքեզ մի-
այն ձանաչել աստուած , լիւ
սեռանդ միայն պահել զպատ-

ութիւնս, և զբոյդ միայն յա-
ռաջքան զամենայն կատարել
զամենօրհնեալ և զամենաթա-
գի կամս։

Նայց հոգանելոցն մարդ՝
վայելչութեան հոգոյն առա-
ւել հակեալ՝ զնորոյն յղացա-
ղանէ, զպատուէրդ տուրբ՝
զոր ընդ մէջ պտղոյն գիտու-
թեան բարւոյ և չարի խորոց
եդեր չմերձենալ՝ ի նա և չհը-
պել և ոչ ճաշակել, անսաս-
եալ՝ սատանայական զայճա-
նանդ պատուիրանաւ՝ զնոյն
ճաշակեալ, ընդ որ և զանկ-
ման՝ ի փառաց իսկոյն ընկալաւ
զդառն ճաշակ՝ ի վնաս կենաց,
որ զեռ անխորձն էր զկենաց

վնասու. ասաղ անկմանս, և
զմիւկ անհնազանդութեանս,
որ ծնաւ մեզ զեց մարմնոյ, զեր-
կուն մարմնոյ, և այնուհետեւ
իրաւամբ եւոուր՝ վասն իմ զաջ
խաչիս ինձ ի խաչ՝ այսինքն՝
ի փուշս և ի տատասկս, ի հե-
ղեղս, յապականութիւնս, ի
չարչս և յերերմունս, ի հըր-
կիզութիւնս և ի քանդուածս.
և զի խաչ աշխարհի՝ գործել
զնա տաժանմամբ, չարչարիլ
ի նմա երկիւղիւ, վատակիլ
ի նոյն թշուառութեամբ, և
կեալ հեծեծանօք բրտամբ ե-
րեսաց, և ապա զհոգէիր և զի
հոգ դարձցիս, զանդաստանալ
պատուհասն՝ նմա և սերնդոց

նորին վճռահատեցեր։

Բայց ապա ո՛ մարդասէր
ութ. անսահման քոյովդ գե-
թուելեամբ՝ դարձուցեր զցա-
սումն քո առ՛ի մէնջ, դարձա-
րուք գոչելով առ նա՝ ո՛րդիք
մարդկան՝ և ես դարձայց առ
ձեզ. օրհնեալ է բարերարու-
թիւն քո մարդասէր. գովեալ
է գթութիւն քո ողորմած. և
արդար են բանք մարգարե-
կիդ, ութ՝ թէ ոչ խոպան բար-
կանաս մեզ, և ո՛չ յաւիտեան
պահես ոխս, ո՛չ ըստ անօրէ-
նութեան մերում հատուցա-
նես. այլ որպէս բարձր են եր-
կինք յերկրէ՝ այնպէս զօրա-
ցուցանես զողորմութիւն քո

’ի վերայ մեր ։

Եւ արդ՝ ապաւինեալ յանսուս խոստումն քո առատաձիր, դառնամ առ հայրդ որդեգրութիւն լաստ առակին անառակին անկեալ առաջի դիմութեան քո հառաչմամբ ձայնի հեծութեանս զարտախս յայտնեալ զգեղջն ’ի մեղաց, մինչեւ հանդիպիլ մարդասէր մեծի ողորմութեան քում, և արժանանալ երանութիւն կենացդ անվախճանից, զոր պատրաստեալ ունիս քոյոցդ սիրելեաց ։

Յարիցէ աստուած եւ ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա. փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա:

Ի ՄՏԱՆԵԼՆ ՑԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ջացօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, ի գաւիթս տան տեառն եւ ի մէջ քո երուսաղէմ:

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ընդառ ես դու տէր, և ուղիղ են դատաստանք քո:
Կարդացի առ քեզ բողոքով արարիւ իմով լուր լինէ տէր, ի զարդարութիւն քո խնդրեցից:
Ողբասո և յաւաճ եմ ես, փրկութիւնն քո ած ընկալցի զիս:
Երեւեցո զերեսս քո ի ծա-

ոայս, և ուստ ինձ զարդա-
րութիւնս քո։
Տէր մի սրտմտութեամբ քով
յանդիմաներ զիս, և մի բար-
կութեամբ քով խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ տէր, զի հիւանդ
եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի
խռովեցան ոսկերք իմ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ՝ և
դու տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր և փրկեա զանձն
իմ. կեցո զիս տէր քան ողոր-
մութեան քումմ։
Ո՞վ ոչ ոք է որ՝ի մահու յիշէ
զքեզ, կամ՝ի դժոխս խոստո-
վան առնիցի ստ քեզ։
Վաստակեցայ ես՝ի հեծութե
իմում. լուացի զամենայն գի-

չեր զմահիճս իմ, և արտաս-
ուօք իմովք զանկողինս իմ
թացի ։

Վտակք ջուրց իջին յաչաց ի-
մոց, զի ոչ պահեցի զօրէնսքո ։
Ողջանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում, և մի տի-
րեսցեն ինձ ամենայն մեղք ։

ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ընտուանձ բաղումողորմ.
խնայեա յարարածս քո հայր
ամենակալ և ողորմեա ։ Ընդ-
պանին արդարութեանդ, ծագեա
ի հոգիս մեր զլոյս ճշմարտու-
թեան և ողորմեա ։ Տուր մեզ
սէր ներողամտութեան, և վըր-

կեա՛ ի նեղչայ մերոյ հոգիւ
ճշմարտութեան և ողորմեա ։

Ի նեղութեան իմում օգնեա
ինձ տէր, որպէս երբեմն յալ
նանու և ողորմեա ։ Ի յանցա-
նաց իմոց մաքրեա զիս տէր,
որպէս երբեմն զմաքսաւորն,
և ողորմեա ։ Ի նենգաւոր շըր-
թանց փրկեա զիս տէր, և յա-
րենէ ապրեցո և ողորմեա ։

Վտանգիմ ՚ի բազմութէ մեղաց
իմոց, աստուած խաղաղութե
օգնեա ինձ ։ Ընկճիմ հոգ-
մամբ անօրէնութե իմոց. Թա-
պաւոր խաղաղութեան օգ-
նեա ինձ ։ Ի խորս մեղաց ծո-

վա- տարաբերեալ ծփիմ. նա-
ւասկետ բարի փրկեա զիս ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԵԱՆՔ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եկիր ՚ի չարչարանս՝ չարչարա-
նաց լուծիչ. բեւեռեցար ՚ի
խաչին, լուծեր զկապանս մե-
ղաց մերոց. քրիստոս յոյս յա-
րութեան մերոյ ողորմեա ։ Ի-
ջեր ՚ի դերեզման աւերեցեր
զժոխս. և յարուցեալ յեր-
կորդ աւուր զաշխարհս լցու-
ցեր խնդութեամբ. քրիստոս
յոյս յարութեան մերոյ ողոր-
մեա ։ Մտեր առ աշակերտսն
քաջալերել զնոսա. և խոստա-
ցար լինիլ ընդ մեզ զամենայն
աւուրս կենաց մերոց. քո յոյս

յարութեան մերոյ ողորմեա ։

Յամիրազու մողրմատուած.
նայեա յիս գթութեամբ և
խնայեա, զի դու միայն ես
մարդասէր ։ Ու խաչիդ քո
կենարարաւ պահեա՝ և յա-
րութեամբդ քո փրկեա և ապ-
րեցո, զի դու միայն ես մար-
դասէր ։ Ու ի միւանդամ ի
գալստեան քո տէր՝ վերատին
գիս նորոգեա և ապրեցո, զի
դու միայն ես մարդասէր ։

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ ։

ԲԱՆ ԿԶ ։

Ա՛ՐԴ ազաչեմ զքեզ տէր
Յիսուս Քրիստոս, հայեաց

յիս ոլորմանց թեամբ, և մի թո-
ղացուցես լինել անակից ինձ
Ներսիսոյ. և զմահաբեկոյց
սուգանին աղջումն անկեն-
դանութիւն թնդման թշուառն
Թաղման՝ աղաղակ ձայնի հա-
ւաչման լալեաց քեզ հաշտե-
ցուցչաց՝ յարդեացես լսել, մի-
այն բարեգործ, հոգեսէր, հլ-
զօր, մարդասէր. և հոգիդ քո
բարի բնակեսցէ ընդ իս՝ լսա
առնելով ինձ ի խաւարին։։։
Վարան որ առ իս՝ քեզ տէր
վանեսցի. զի եթէ յարկցէ ի
վերայ իմ պատերազմել, տես-
եալ զքաղաքն ունայն ի զօ-
րից, և զաղղողականացն զար-
ձի ապաձայն, զքեզ տէր ու-

նիմ մշտնջենաւոր և աննկուն-
լի պահապան։ . . . Եթէ ա-
ռաջին ձաշակումը փայտին
վնաս պատճէ, սոսկալի խորհր-
դով խաչին ըմբռնեալ իսպառ
պարտաւորեցի. եթէ ընդ-
վզել ընդդէմ հնազանդութե-
սեառն հրամանի զանձն իմ
ուսուցէ, քերթուծն պարանո-
ցի անսահմանելոյն զնա կոր-
ծանեսցէ. եթէ՛ ի մահ սա-
ռակման զիս վանեալ վիրաւո-
րեսցէ, սուրբ տեգ վինու
վերելոյն՝ ի կող սուրճելին Ա-
մատոյ զնա հերձեսցէ. եթէ
երկամբք վշտաց դժոխականաց
զիս պատիակեսցէ, պատանացն
կատաղ էից ոնոզին զնա ըմ-

32 ՀՏԳ- 67

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀՍՍՀ ԵՐԵՎԱՆ
ՀՍՍՀ-ԱԳԻ.ՀՍՍՀ

բըռնեսցէ. եթէ յատակս մա-
հու հայել զնա խարդախեսցէ,
բնակել կենդանւոյն ի վէմն
մահու զնա մեռուսցէ. եթէ
խնդասցէ ընդ մարդկօրէնս
իմ գայթակղութիւն, կրկին
կորացի կարկամեալ կամաւ,
յորժամ անմահն Աստուած
յարուցեալ փառօք ընդ իւր
նորոգեաց զբնաւ մահացե-
լըս. . . : Իսկ ինձ ապաւինե-
լոյս ի քեզ Տէր Յիսուս,
միայն Թագաւոր ինքնակալ
զօրեղ, արարիչ երկնի և երկ-
րի և ամենայն զարդուն որ ի
նմա, որ գալստեանդ քո ակն
ունիմ և ողորմութեան փըրկ-
չիդ ապասեալ յուսամ. ի յա-

տես քո անկանիմ, և պղատշա-
պարիդ հետս համբուրեմ, ըղ
պարտութիւնս խոստովանիմ
և զմեղանս հրապարակեմ, կըր-
տամբանաց քարամբք կոծիմ
և հառաչանօք օրհնս տապա-
նամ, ՚ի խէթ խղճիս խոցոտիմ
և բոցով ընչաց ճենճերիմ, ա-
ղի ցօղով արտասուացս այրիմ
և երիկամանցս ազդմամբ կի-
զանիմ, յուսակտուր օդով ցա-
մաքիմ և դառնաշունչ հոգ-
մով ընկճիմ, թախանձանաց
բանիւս երերիմ և կողկողա-
գին հեծութեամբ դողամ,
տաժանելի կրիւք տուայտիմ
և տագնապաւ հոգւոյս տա-
տանիմ, ՚ի կոծ մըրկաց ծփիմ

և ՚ի բանսանէ ալեաց սասա-
նիմ, ՚ի լուսնեանէ համբաւոյն
սարսիմ և յիշատակաւ սիրոյն
կորնչիմ, կերպարանօք առե-
նին հալիմ և տպատնալեօք մե-
ծիդ մեռանիմ, լուր բազմա-
պատմեալ, քաւիչ, մարդասէր և
երկայնամիտ, քաղցրութիւն
անճառ, օր բարի և տիւ տեն-
չալի ։ Կանգի կարօղ ես յամե-
նայնի և առ ելս հնչեայս իմոյ՝
փրկութեան մեծի. և քեզ
ընդ հօր հոգւովդ սքանչ փառք
աւետեանս. ամէն ։

ԱՂՕԹՔ

ԱՒ ՀԱՅՐՆ ԵՐԿՆԱՒՈՐ

ԻՐԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌՆԵՑԻՈՑՆ

Յանուն Աստուած և առաքելոյ, որ ամենակալ զօրութեամբ քով՛ի սկզբանէ արարեր զերկինս և զերկիր, յայամ աւուր գոյացուցեր զայս հրամանաւ քով և որոշեցեր զլոյս՝ի խաւարէն։

Ընդ խաւարեալս ազգի ազգի անօրէնութեամբ, աղաչեմ զքեզ Տէր Աստուած իմ՝ բարերար և բազումողորմ, ծագեա առ իս զողոր-

մուԹեան զլոյս քո և մերժեա յինէն զխաւարային խորհուրդս չարին, որով անկեալ կործանեցայ յանդունդս կորստեան և կամ՝ ի տարակուսի։ Ո՛ր յամենայնի կարօղ ես և հլու զօր, լոյս անաւուեր, աղբիւր անսպառ բարեաց, կենդանուԹեան պարզեւատու, ցոլացո՛ յիս զիւրմէն արբաւարար շնորհաց հոգւոյդ քումմէ սըրբոյ, և մաքրեա զսիրտ իմ և զհոգի՝ ի մԹուԹենէ մեղաց իմոց և յամենայն աղտեղուԹենէ, որով չկացեալ ոչ կարեմ հայել՝ ի լոյս աստուածային պատուիրանաց քոց, և դնալ՝ ի ճանապարհս արդա-

րութեան։

Ա՛մենահայեցդ ակն և անդնդիւրհեղի պահապան նորոյս իւրոյ ես, որ նախս ի քեռմէ՝ բէս և հայիս յանդուդնդս, նայեաց աչօք քոյդրութեան յաւիտեան ծառայ քո, որ խոստասուղեալ յանդունդս մեղայ՝ ջուխիմ կար և զօրութիւն եւանել ինքնին, և չիք իմ ձեռընտու և օգնական ազատել զիս յանհնարին տարակուսանացս, այլ դու անարգամեծար տէր, լեր ինձ այցելու և պաշտպան, և զերծո՛ զիս ի խորոց ատի չարեացս մի՛ թաւիցն անհանջելի հրամանաւ քո, զի չիք ինչ որ ար-

դելու կարիցէ զամենաիարօղ
զօրութիւն քո ։

Աղաչեմ զքեզ ողորմած ,
առաքեա՛ առ իս զՀոգի սուր-
ուածոյ թեան քո , որ շրջելով
՚ի վերայ Ջուրց կենդանադար-
ձէր զարարածս քո , զի ծնունդ
դարձեր արասցէ զամբողջութիւն
մօտաց իմոց ՚ի հաճոյական քա-
նից մաղթանս յընդունելու-
թիւն կամաց բարձրելոյդ , զի
ես լինէին առանց նպաստից
նորին զոր ինչ արժան է հայ-
ցել՝ ոչ դիտեմ ։ Ո՛վ նա որ
քննէ զամենայն և զխորս Աս-
տուծոյ , դիտէ նա և զսէրս
մեր և զկարիս առաւել քան
զոր խնդրեմք և իմանամք , և

զԹագեալ՝ի տիարութիւնս մեր՝
ուսուցանէ մեզ զնոսին հայ-
ցել հաւատով, և զտանել
առ՝ի քէն հանդերձ Թագու-
Թեամբ մեղաց մերոց։

Ա՛ն ընկենուր զիս յերեսաց
քոց բարեբանեալ՝ որ ոչ կացի
յուխտին քում, զոր ուխտե-
ցի քեզ յաւուրն փրկութե՛ն,
և ոչ զգուշացայ կալ՝ի ձա-
նապարհս օրինաց քոց, այլ
իշխանին մոլորութեան անդ
սայեալ խրատու զառածե-
ցոյ յերկնապնդաց պղտութէդ
՝ի միջոյ մոցուս մեղաց և
մահու. այլ զու խնամակալ՝
որ ոչ ձանձրանաս՝ի բարերա-
րելոյ, և ոչ յապիս յոյսդ մա-

ծուլթենե, հոգեսով պետու-
թեան քո հաստատեա զիս ՚ի
պատուիրանս քո անդրդուելի՝
ուղղել վերատին զդնացս տուից
իմոց առ տուիչդ կենաց։ Եւ-
դ՝ զոր կարօղ և մարդասէր, որ
յառաջ քան զլինելութիւն
երկնի և երկրի պատրաստե-
ցեր զարքայութիւնդ ՚ի ժա-
ռանգութիւն արքոյ.քոյ, սըր-
բեա և զիս յամենայն անօրէ-
նութենէ իմմէ, և արժանա-
ւորեա ընդ նոսին յարքայու-
թեան քում յերկինս գոհու-
թեամբ փառաւորել զամենա-
ղօր տէրութիւնդ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն։

Ողջ աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յաւիտեանի, հօրդ ահաւորի անքննին ճնուածդ, որ սկսարանայ առ՚ի քէն և ոչ ինչ. որ՚ի ծագել անատուեր նշուլից ողորմութեան քո վաղայ, հալին մեղք, հալածին դեւք, ջնջին յանցանք, լռին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանանան մահացեալք, բժշկին հարուածք, ողջանան վէրք, բառնին տագնապութիւնք, տեղի տան տխրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք, փախնու խաւարն, մեռնի մէգն, մերժի մառախուղն, փարա-

ոի մուայլն, ապատի աղջա-
մուղջն, վերանայ մուխն, դը-
նայ դիշերն, տարտարի տապ-
նատն, չքանան չարիքն, հա-
լածին յուսահատութիւնքն,
և Թադաւորիդ ձեռն քո ամե-
նակար, քաւիչդ ամենայնի:
Ար ոչ եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս, այլ կեցուցա-
նել. Թող ինձ պանթիւս չա-
րիան իմ բազում ողորմու-
թեամբդ, զի դու վայն եւ
յերկինի անճառ, և յերկրի ան-
պանելին, ՚ի տարր գոյի, եւ
յերես ծագաց աշխարհի, քա-
ւիչն ամենայնի և յամենայնի
ամենայն լրմամբ, օրհնեալ ՚ի
տարեւուն և քեզ ընդ հօր և

հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեան. ամէն։

Տէր հովուեցոյ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։

Ի վայրի դալարուկ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ջուրս հանգըստեան սնոյց զիս։

Դարձոյց զանձն իմ առիս, և առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։

Թէպէտ և գնացից ես ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ի չարէ, զի դու տէր ընդ իս ես։

Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթարեսցեն զիս։

Պատրաստ ապարեր առ աչի իմ զսեղան՝ առն յանդիման նեղչաց իմոց։

Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո արբուցանէ անապակ արբեցողց զիս։

Ողորմութիւն քո տեր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց. բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն ընդ երկայն աւուրս։

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղ-

ղեցին կամք քո որպէս յերկինս
և յերկրի : Զհաց մեր հանա-
պազորդ տուր մեզ այսօր , Թող
մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և
մեք Թողումք մերոց պարտա-
պանաց . և մի տանիր զմեզ ի
փորձութիւն , այլ փրկեա՛ զմ
մեզ ի չարէ . զի քո է արքա-
յութիւն և զօրութիւն և
փառք յաւիտեան յաւիտե-
նից . ամէն :

Օրհնեցից զտէր յամ ժամ ,
յամ ժամ օրհնութիւն նորա
ի բերան իմ :

ԵՐԿՈՒՀԱՒԹԻ ԱՒՈՒՐ

ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

Հայր մեր որ յերկինս. եր 1։
Տէր ելոյ զջրհեղեղն. եր 2։
Լայք առաւօտու ոլ. եր 3։

Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ ի քե-
զիւցածոյք իւրոյք եւ պահէ զնոսա։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ուրախ եղէ ես ոյք ասէին ցիս ի տուն
տեառն երթիցուք մեք։

Երանի, ումեմն թողութիւն
եղեւ մեղաց և ծածկեցան ա-
նօրէնութիւնք նորա։
Երանի առն՝ որում ոչ հաշ-

ի տէր զմեզ նորա, և ոչ
զս ներողութիւն ի բերան
նորա:
Լուեալ եւ մաշեցան ամե-
նայն ոսկերք իմ, առ աղաղա-
կել ինձ առ տէր զօրհասին
պազ ի տուէ և ի գիշերի:
Օրանրութեամբ ձեռն քո ի վե-
րայ իմ, դարձայ ի հշուա-
ռութի, զի հարան ինձ փուշք:
Ծանեայ զմեղս իմ ցուցից քեզ և զա-
նօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկե-
ցից ի քէն:
Ասացի խոստովանեցից ինձէն
զմեղս իմ և դուն թողցես զա-
ւելութիւն սրտի իմոյ:

ցեն առ քեզ ամենայն սուրբք
՝ի ժամ ընդունելի։
Դու ես ապաւէն իմ, ՚ի նե-
ղութենէ յայտնանէ որ շուրջ
եղեն զինեա։
Ցնծութիւն իմ փրկեա զիս
յայնցանէ որ պաշարեցին զիս։
Բազում տանջանք են մեղա-
ւորաց, բայց որ յուսան ՚ի
տէր ողորմութիւն տեառն
շուրջ եղիցի ընդ‘ոք։
Ուրախ եղերուք և ցնծացէք
արդարք, պարծեցարուք ա-
մենեքեան որ ուղիղ էք սրտիւ։
Պատուիրանք քո բազում են
տէր, և ըստ իրաւանց քոց
հեցո զիս։

ՀԱՅՐ քազումդղրամ խոստովանիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդին, Թող ինձ ըզմեղս իմ և ողորմեա։ Տէր որ գԹագաւոր ի կինն քանանացի, գԹող և յիս ի մեղաւորս և ողորմեա։ Տէր որ դարձուցեր զմաքսաւորն ի դիտուԹիւն ճշմարտուԹեան դարձի՛ և զիս զմոլորեալս և ողորմեա։

Ընդհեմ զքեզ հայր երկնաւոր՝ մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, զի ներեալ եմ ես վաղվաղակի լուր ինձ տէր։ Մոլորեալ անձն իմ ա-

նօրէնութեամբ մի կորուսա-
ներ զիս ոչ ըստ անօրէնու-
թեան իմոյ՝ որ խնդրողէ ես
մոլորեալ ոչխարին։ Ողորմա-
եալ մեղաւոր ընկղմի անձն իմ,
ընկալ զիս որպէս երբեմն զՊե-
տրոս՝ որ ծխիմս ալէկոծ,
եալ յանցանօք։

Աստուածն հաւաքեանօք
ի տաճարին եւս զքրիստու-
թիւն. նոքին ձայնիւն եւ ես
դոչեմ ողորմեա ինձ Աստուած։
Աղաղակն աղաղակէր ի խա-
չին՝ յիշեա զիս տէր. նոքին ձայ-
նիւն եւ ես դոչեմ, ողորմեա
ինձ Աստուած։ Ինատակ որ-
դին աղերսանօք աղաչէր զՊ

քեզ՝ հայր ամենայն երկինս և
առաջի քո, նայիլն ձայնիդ և
եւ պոչեմ, ողորմեա ինձ Աս-
տուած ։

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

Ընդհանր երկինս օրհնա-
բանօղք Տօրն երկնաւորի զօրք
սուրբ սեղինաց, բարեխօս լերուք
ընդ ամենայն ։ Քահանայապետ
ձայն երդով դոհաբանօղք ար-
դեան վիճակնի դասք հրեշտա-
կաց, բարեխօս լերուք ընդ ամե-
նայն ։ Ընտրեալ հնչմամբ
սուրբ հոգեղինաց, բարե-

խօս լեալ ընդ մեղաւորսն։ Ներեսցի ձայնիւ վառա-
բանօղք սուրբ Երրորդութենէ դունդք սերովբէից, բարեխօս
լերուք ընդ մեղաւորսն։ Պա-
հապանք աշխարհի, բանակք
սեաւն շուրջ զերկիւղածսն, բարեկամք ազգի մարդկան՝
միջնորդք մահու և յարու-
թեան, Ընկալեալ և Վաթսին
մեծք, որք կայք միշտ առաջի
ամենասուրբ Երրորդութեն,
ապաչեմք զձեզ բարեխօս լե-
րուք առ տէր վասն քառա-
թեան մեղաց մերոց։

ԱՅԼ ԱՂՕԹՔ

Ո՛տրտր ցիրեշտակս իւր յոգիս, եւ ցպաշտօնեայս իւր ի հուր կիզեչոյ։

Ընկեալ առաջի երկիրպագանեմ ահեղ սէրուԹեան քո Աստուած իմ, որ նախայ ի քերօքես և հսկես ամբաւ զերԹուԹեամբդ ի վերայ համայն արարածոց քոց և իշխես ամենայնի և նախանամես զամենայն՝ յառաջ քան զլինելն նոցա ի ձեռն իմանալի գոյակաց արարածոց պաշտօնէից քոց սերովբէից, քերովբէից, հրեշտակապետաց և հրեշտակաց։

Աղաչեմ առիս տէր զնոյն հոգիդ լուսեղէն, զհրեշտակդ՝ի քաղցանց պատուամաբեր բարեաց և ողորմութեանդ քոց, օգնել դեռնաքարշ մարմնոյս մեղաւորի։ Այլ Աստուած, Աստուած անքննելի և անիմանալի, որ ցուցար Աբրահամ հաճոյ հօրն հաւատոյ՝ի կեր-պարան երից հրեշտակաց՝ զանձատելիր Աբրահամեանդ յայտնելով զխորհուրդ, ուր և ամենահրաշ զօրութեամբդ բացեր զմուլ արգանդն Սարրայի։

Այլ՝ի ձեռն լուսատուր լու-սոյ հոգւոյդ քոյ հրեշտա-կաց՝ յայտնեա զամենօրհնեալ

զկամսդ, առնեա զոր կամիս
բարեացն զբարիս Տառուցա-
նելով, և բառնաս զոր ոչն կա-
միս չարեացն զչարիս Տառու-
ցանելով. բայց ես չարացեալ
լաս մեղօք՝ անկանիմ առանձ
բարեբարեալ Ես քո Աստուած
իմ զմաձ, աղաչեմ ազերսեմ
համեստալ անձամբ բեկեալ
սրտիս զիմանալին Տառուց
ցանել ինձ չարիս՝ այլ զմեզ
յիս ի բաղմաեղս և նորոգ
զել կրկին, հատուսալ մե-
ղսոյն, կենդանարձել սրտիս
զառաջինն, սրտիս նորեմն ի
ձեռն խմանալի գոյակաց ի
զանազան զեղս առեալ առեալ
խոսիր և առաքիր առ ինձ

բեալոյ քո զամենաբարին կամ
արդ հրաշացուցանելով յաշ-
խարհիս : Արդ՝ նոքօք զքոյդ
և ես խնդրեմ զԹուլթեանդ
ընարհ, որպէս հրեշտակաւ ար-
դելեր զառուրն Աբրահամու
զմահել՝ ի սիրելի յորդին իւր՝ ի
Սահակ՝ արդ՝ պաղատիմ և
զառուրն ներդաւորին չմահել
՝ի սիրելին իմ՝ ի Տոքին : Ընդ
բեշտակօք ցուցար նահապե-
տին Յակոբայ՝ ի դրախտ ան-
դրկոյդ, ցոյց և ինձ՝ ի բարձ-
րութենէդ զերեսաքո զի դիւ-
րասցի բարձրացուցիչն խաչ
քո յիս : Բրեշտակաւ առաջ
նորդեիր իսրայէլեան բանա-
լին յայնկոյս յանապատին ա-

առջնորդեա՛ և զիս ՚ի վտան-
գաւոր կենցաղոյս մինչեւ ՚ի
Սիոնդ վերին ։

Ընդհատակաւ ցուցեր Տո-
բիա զերեարդն և զխրտ ձկան
դեղ դիւահալածման և զե-
ղին դեղ խաւարեալ աչաց . և
զիմն մաքրեա՛ աղերսեմ սէր
զխրտ ՚ի դիւական խորհրդոց
և զաչս լուսաւորեա՛ մատց
տեսանել զքեզ, հնազանդել
քեզ և դիմել առ քեզ ։ Ընդ-
ընդհատակաւ մերձեցուցեր ըզ
կայծակիդ զունելին ՚ի բերան
Նապեայ ՚ի սրբել զնա . . .
սրբեա՛ և զիմն ՚ի մաքրութի՛ն,
առատաձայն հրամէ քոյ ըզ
հոգիս զմիտս և զմարմինս ։ Ընդ-

ընչաւոր զաւակացն զերիս մանկունս ի բարբառել հնոցին ի Բաբելոն. զաւակք և զիս, վիկտորիա, ի կիզանոզականն հնոցի ցանկութեանց յոռոց հրաժիտ ի թերահաւատութիւն և մաշիմ ի մահ։ Եր ընչաւոր բացեր զբերանանք բանիւն որ խօսեցաւ ի բարբառ մարդկային զկամակորութենէն Բաբելոնի, բայց և զիմ զաչս հոգւոյ չհեռուել կամաւոր մարմնոյս ներհակ ընդդէմ պատուհրանացդ։ Երեշտակաւ կալար զվարթին Ամ բակուժոյ կերակրուիլ իւրով և տարար ընդ օդս ի Բաբելոն և վերակրեցեր զՎանիէլ

'ի գուբն առնուցու. արժա-
նաւորեա և զիս խնամօղ, կե-
նաց հացիդ՝ 'ի գբոյ մեզաց
զիս ազատելով և զցանկական
կիրս ողք իբրեւ զդազանս զի-
նել պաշարեալ՝ խոպատ հա-
լածեայ: Երեշտակաւ եռուր
զաւետիս արբոյ կուսին Ա՛ա-
րիամու զարժանանալն նորին
արբոյ յղացման 'ի Հոգւոյդ
Ա՛ստուծոյ. հրաշագործեայ և
զիս անքննելի խորհուրդ լի-
նել արժանի և բնակարան
փրկարար խորհրդոյ արքու-
թեան քո: Երեշտակաւ հա-
ւատացեր 'ի միտս Յովսէփու
զղջմունքին արբոյ կուսին 'ի
Հոգւոյդ Ա՛ստուծոյ գալ. հաս-

տատեա և զիս անձատելով
Աստուած, զօրութեամբ քով
մեալ անապատիդ յամենայն աս-
տուածատիպ քո զերա-
հրաշ անօրէնութիւնդ: Ո՛ը-
րեշտակաւ ծագեցեր զիատատ
երկնային ի դիշերի ծնընդ-
եան աստուածորդւոյդ ի մէջ
հովուացն ի դաշտին Բե-
ղեհէմի. ծագեա և յիս տեն-
չալով հաճոյնից զծածկեալն
ի մտաց, զանտեսն յաչաց և
զանլուրն յականջաց՝ զիատա
տութիւն աբթայութեանդ: Ո՛ը-
րեշտակաւ՝ աստանդեցեր մարդ-
կան զարբատան երդն զիատք
ի բարձունս օրհնել զքեզ որ
եա օրհնեալ յաւիտեան. Հա-

ձեռքիր ընդունել և զիմս զայս
դուզնաքեայ բարեմաղթու-
թիւն օրհնութեան որ առ
փառաւոր վերին . և տուր խա-
ղաղութիւն մեզոք խոտվեալ
բանաւոր երկրիս : Յիշեցա-
կաւ աղեցեր առաւուածահօրն
Յովսէփու առնուլ զՅիսուս
մարքն իւրով և փախչիլ Ա-
զիպտոս յերեսաց մանկակո-
ւտըն Հերովդէսի . աղդ արա
և ինձ նմխատես , փախչիլ ի
կուտրածէ հոդեսպան թշնա-
մեայս մինչեւ ընկճեսցի այցե-
լութիւք քով ցասումն և բար-
կութիւն նորա : Յիշեցակաւ
ղօրացուցեր զմարդեղեալն
Յիսուս ի մանուածեան դի-

չելի՝ ի տապնաւել անդ. զ-
բայն և զիս ամենազօր ան-
՝ի տապնաւի կենդանդոյս նե-
ձանապարհիդ. մինչեւ հանդ
՝ի կեանս։ Երեշտակապետ
քարոզեցեր կանացն իւրաքան-
ւոյ գերեզմանէն քո զՅի-
միայն միջնորդն մերոյ ապ
մարդկան, զարմանալ զիս տէ
՝ի խաւարս մեծութեանդ մի
զաց դիշերոյ, և վառեա՛
սրտի իմում զեռանդս չե
միկս կանխել յերկեղեցի քո
ընդ արշալոյսն, նախքան զիւր
ծարմնոյ իւրոքն և խնկով
չերամեռանդութիւն և ազօթիւ
եանել հոգւով ՝ի գերեզման
յարուցելոյն և կատարել զ

կամ նորին, զի և զես ՚ի յա-
րութեանն վերջնում յարու-
ցէ՛ի վառա սուրբ արքայու-
թեանդ։

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ։

ԲԱՆ ՁԱ։

Ընդ աստուածածնին մաղ-
թանոյ՝ ահա և զվերնոցն առ-
նան հրեշտակացն լուսակեր-
պիկ զաղերս հայցուածոց, որ
վասն իմ գոչեն առանց լռելոյ
հանապազորդեան արբա՜հա-
սութեամբ մաքուր բերանոց
ընկալ բարեգութ. զոր են
բարիք բարեգործեալք ՚ի բա-
րերարէդ՝ անկիրթք չարեաց,

հաստեալք յամենիշխան հրամանատեր էիդ, զօրութիւնք հրեշտակաց ակնարկութեան բարձրեալդ, սուրբք, մաքուրք, անարատք, օրհնեալք, վայելչականք, յաղթողք և անպարտելիք, և ըստ ընթացից տեսութեան մատոյց արարածոց:

Ուրբ և պաղատիմս անկոչ թզենւոյն եւ ամենայնի դատարկութեամբ, որ զբնաւ չունէր ժամանակին՝ զանցեալն ընդ ներկայիս և ընդ ապառնւոյն, յամօքն յամրութեամբն յերկարատեւդ, յայդ աշխատիմ արմատացեալ, սին առաքինութեան պաճուճելոյ՝ զրկեալ ի պտղոյ

ղոց, որ ի ձշդրիտ պատիւը
Թշուառ մարդկութեանս,
առքս բարեխօսք, հանդերձ
ձիւքք, այլ և խնամակալք. որ
դեգերին հանապազ առ մեզ՝
ընդ մերում կրիցս կարեկցե-
լով, բարեմասնութեանն մեր
ապատեն. և յաւիտենականն
կենդանութեամբ փրկութեն
մեր աղօթեն՝ զայս բան ասե-
լով, զգործս ձեռաց քոց մի՛
անտես առներ: Դանդի ար-
դարեւ մեր են այս աղաչանք
՝ի բարեբարեդ Աստուծոյ վասն
մեր կարդեալ առ նոսա. զի
նոքա բանիւ են առեղծեալ,
և մեք ձեռօք ներդործեալ:
Ասք և գալոց են ընդ միաձ-

նիդ վիայք տոսկալի դատաստանին հատուցման, ճշմարտութեան դատախազք յանցաւորութեան երկրայնոցս, յաղագս առնելի յայտնիչք իրաւամբք զմատակարարութեանն ար առ մեզ. որ և անտանօր կարեկցեն ազդեալ հառաչմանդ զճշտանուէրն նուագ ձայնի, ողորմեա՝ դու առեղծեր, մի կորուսաներ։

Ուր ընդ դոհաբանութեանն ձայնիցն խնդրուածոյ անմահականացն վեհիչ՝ և ի մեր հեծութեանս հատուցիչ, բնաւից արարիչ, որ յաղթեալ դիմութեամբդ քո վերնոցն և տարնայնոցս. քանզի քո է բա-

բերարել ատ մեզ և ատ նո-
սին : Ա՛ոդ վասն բարեզար-
դութեան անախտականացն,
հրաշատեսիլ հրակերպիցն,
անշաղախ մաքրոցն, անմեղ-
ցըն, բոցանիւթիցն, հոգե-
վինացն և անվանելեացն, ա-
մենաճեպուն ատաւելութի՛ւ
բարձրն ընտրականութի՛ւ զե-
րախոյժ յաճախ գիտութեամբ՝
այսպուր ջերմութեամբ չե-
ռուցանողք ինքնաբուն տա-
պումն ատաւածսիրութի՛ւ քա-
ինքեանց վերս ատնատեր արու-
մից անբորբոք չինչուին, ա-
րիւ անտոզուս՝ ի մեծախորհուրդ
արեւս՝ սեղանիս՝ որ՝ ի խո-
րանիս, ատանց նիրհելոյ և

դանդաղանաց ապաեր հրա-
մանաց երանականաց կեցու-
ցիչ կամաց ամենատեղծիդ,
քրիստէօրէն առաքինութիւ
Աստուած միացեալք անբա-
ժանելի: Ունք երկնաւոր պե-
տութիւնք են մեծք, և զին-
ուորութիւնք անբիծք, ահա-
ւորք, երկնաւորիդ Աստուծոյ
ազատազնեայ պաշտօնեայք,
՚ի յամպոյդ լուսոյ ցողք նշու-
ղից:

Որով՛ք և ինձ մեղաւորիս
հոգեղինի մարդասիրեացես ու-
ղղորմել, Յիսուս, աղաչանօք
իմոյն հրեշտակի, դարձուցա-
նելով զիս, ՚ասէր, ՚ի բարիդ
քո հեռս լուսոյ. զի զաւանդ

հոգւոյս իմ պաշտպանութիւնէ, զոր հաւատացեր նմին տեսանելութեան, զընկալեալն ի քէն ի կենցաղ աստեացս՝ ուրախութեամբ արուխս յիս քեզ երկրեալ, անմեղադրելի առ ի քէն օրհնեալ՝ խնդալից դիմաց զուարճութեամբ քեզ, արքայ բարձրութեան փառաց անհասից, ի խրախճանս կենդանութեամբս քեզ երկրեցելոցն պարուց մասուցեալ ընծայեցուսցէ, գովեալ ողորմած։ Ու քեզ անքնին ընդ հօր անհասի՝ թուակցութեամբ հոգւոյդ անճառի վայելէ փառք պատիւ և երկրպագութի, յաւիտեան յաւիտենից. ամէն։

ԸՂՕԹՔ

ԱՌ ԱՄԵՆԱՕՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌԵՑԻՈՑՆ

Ընդունար և ամենակալ՝ յոյժ ողորմութեան ամենայն տէրութեանդ, տէր իմ և Աստուած իմ, արարիչ երկնից և երկրի, և նախախնամօղ բոլորից, որ յոյժ ամենաւսուր հրամանաւքդ բաժանեցեր զմարդկութիւն Ջուրց, զքաղցունս ամբարձեր՝ ի վեր՝ ի յանկս տեղւոյ՝ ի վերոյ երկրի, ՚ի բղխել զաղբիւրս և խաղացուցանել զգետս, և զաղտաղտինս Թողեր

յելիւր առաքեալն անառակեան ի
մասամբ թեամբ, և արիւթ ան-
ձրեւոյ ի վէմ նոցա լայն և
հոսանուտ զհաստատութեանն
ոչ, զի փոխադարձ տուրն
առաքեամբ չուրց մշանջե-
նաւէս հաղորդել կարապետն
ընդ վիմեանս վերինքն և առա-
քինիք յօգուտ հաւատոյն ան-
վերապահ և ի պէտս ազգի մարդ-
կան՝ զոր հանդերձեալ էր
արարչագործել ի վայելուչն
երանաւէտ փառաց առաքե-
լութեան քո:

Ընդ՝ եւս որ կամ երկրա-
վար առաքեալ ի
հաճիս զանազան ձեղոյ գար-
շելութեամբ, և ապականեալ

բազմօրինակ անօրէնութիւն, ա-
ա՛ք զեզ պատշաճիմ արարիչ
իմ և յոյս բարեգութեան կամօքդ
վերառեալ զիմս իմ՛ի սուր-
բն՝ ամբրաստնեա՛ արդէս ըզ
չար ամպոյ յամենայն աղ-
տեղութենանց քոյովդ սրբու-
թեամբ, և պատնութիւն
նեխութեան իմոյ՛ի բաց արա
յինէն քոյովդ քաղցրութիւ,
լինել հաճոյ աստուածութե
ւդ կամաց՝ ի գալեստ վա-
ւոյց ամենայն հնարհաց քոց:

Ա՛ի հայիր՛ի բազմութիւն
անօրէնութեան իմոյ, որ ա-
նարժան եմ դմոյ, և մի՛ պատ-
ճիր լինէն վասն զազրութեան
յանցանաց իմոց յոտս կամ

չաղախեալ. այլ մատիր առիս անձառելի գթութեամբդ, և ողորմեա՛ ինձ ըստ բազում ո-ղորմութեան քումմ, զի քաղցր եւս առ ամենեսին ողբ կարդան առ քեզ, և ապաւինին ՚ի քո մարդասիրութիւնդ։

Վասն սէր՝ զանձրեւ գըթութեան կամացդ քոյ՝ և զա-ռատատել ողորմութեան քո զգոլ՝ անձրեւեա՛ ՚ի սիրտ իմ, որ ՚ի տատիկ ցանկութենէ չարեաց և ՚ի տապոյ անօրէ-նութեան երաշտացեալ՝ չունի ինչ բերս պտղոց բարութեան և ուռճեալ պարարտացեալ չը-նորհօք մարդասիրութեան քո՝ բերել զարդիւնս անեղծանե-

ես՝ ի պարտս մշանջենաւոր և
անեզրական կենաց։

Ա. Ուր ինձ բարերար, քանզի
եմ անկիրթ և արհամարհ զծա-
ռայս քո արժանի վերին օրհե-
ւանացդ ընդ սիրելն անուան
քո սրբոյ։ Ես ընդ կամարտա
հաճոյից առաւածս թեանդ
քո սր յերկինս և սր յերկրի,
զի ընդ նոսին փառաւորեցից
անուն քո օրհնաբանութեամբ
զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գի. այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

Ընդ շուտակի խաղաղութե

յանձն առա զանձինս մեր ոչ
զօրութեանց, որ եկեալ պա-
հեացէ զմեզ անխառնել ի տուէ
և ի դիշերի, յարմնութեան
և ի հանդատեան մերում, զի
դու ես արարիչ լուսոյ և հաս-
ուիչ դիշերի: Ն՚ւ այժմ աղա-
չեմք զքեզ տէր Ա՚ստուած
մեր, զհանդիստ դիշերիս շը-
նորհեա խաղաղութեամբ ան-
ցուցանել. և հասանիլ ի պաշ
ոնս առաւօտու յերկրպագու-
թիւն և ի փառաբանութիւն
ամենասուրբ Երրորդութեդ
այժմ և միշտ և յաւիտեան.
ամէն:

“ Բարեբար տէր, հրեշտակն
” բարւոյ յանձն արասցէ զիս,

„ քաղցրութիւն առանձնելոյ զհոգի
„ իմ, և անխռով անցուցա-
„ նել ընդ ջերմութիւն այսոցիկ
„ որ են ի ներքոյ երկնից. և
„ ողորմեա քո արարածոց և
„ ինձ քաղմամեղիս „ :

Ձայր մեր որ յերկինս. եչ 1 :
Օրհնեցից զտէր յամ ժամ,
յամ ժամ օրհնութիւն նորա
ի բերան իմ :

ԵՐԵՔՀԱՒԹՒ ԱՒՈՒՐ

ՄԱՐԳԱՐԷՒՑ

Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 :
Տէր եթէ կամիս . եր 2 :
Ի գաւաւօտու ոտ . եր 3 :

Կարդացին առ տէր , եւ նա շահեր նոցա , եւ ի սիւն ամպոյ խօսեր ընդ նոսա :

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մտից ի տուն քո պատարագօք , տայց քեզ ցանխտա իմ , զոր խոստացան քեզ շրթունք իմ , զոր բերան իմ խօսեցաւ ի նեղութեան :

Տէր մի սրտմտութեամբ քում յանդիմաներ զիս և մի բար-

Զարմանալի և խոնարհ եղէ
մարդոյ համար, զի անձն իմ
լի եղեւ ամօթիւք, և ոչ
գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ
Զարմանալի և խոնարհ եղէ
մարդոյ համար, զի անձն իմ
լի եղեւ ամօթիւք, և ոչ
գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ
Ո՛վ նեռ քո հարան յիս, և
յիս հաստատեցաւ ձեռն քո:
Ա՛չ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ
իմոյ, յերեսաց սեղոյ իմոյ:
Ընծայեսցէ իմ բարձրա-
յան քան զբեղս իմ. որպէս
բեռն ծանր՝ ծանրացան ՚ի վե-
րոյ իմ:

Նախատեցան և փտեցան վէրք
իմ յերեսաց անզգամութեան
իմոյ:

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ
մինչեւ յոյժ, ցօրհանուատալ
տրտում գնայի, զի անձն իմ
լի եղեւ ջարդարանօք, և ոչ

վինչեւ յոյժ, մոռնչէի առ հե-
ծուծեան սրտի իմոյ։
Տէր առաջի քո է ամենայն
ցանկութիւն իմ եւ հեծուծի
իմ՝ի քէն ոչ ծածկեցաւ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս եւ ե-
թող զիս զօրութի իմ, լոյս աչաց
իմոց եւ այս ոչ եղեւ ընդ իս։
Հարի է ինձ, զի խոնարհ ա-
րարեր զիս, որպէս ուսայց
զարդարութիւնս քո։
Ընձինք մեր համբերեսցեն
առեառն, զի օգնական եւ պաշտ-
պան մեր է։
Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք
մեր, եւ յանուն սուրբ նորա
յուսացուք։

Օ՜դ ջուրն իմոյ զարտասուս արկանեմ առաջի քո քրիստոս, Թո՛ղ ինձ զմեղս իմ որպէս եր- բեմն զպառնկին, որ միայնդ ես բազմապատ : Ընկանիմ ա- ռաջի քո քրիստոս, որ հովիւդ ես բանաւոր հօտի, խնդրեա՛ և զիս զմոլորեալս, որ միայնդ ես բազմապատ : Օ՜ մեղս իմ ցուցից քեզ քրիստոս՝ որ բը- ժիշկդ ես հոգւոց և տէր կե- նաց, բժշկեա և զիմ զհիւան- դութիւն, որ միայնդ ես բազ- մապատ :

Վարձո՛ղ ցաւուն քո՝ է

մինչ յաղաղակել հոլեղին նացս, բամմադուԹ ոէր խըն նայեա և մի կորուսաներ : կանդնեա զանկեալս ի գըտմանէ զլխորտութեալս ի Թըշնամոյն, որ բժիշկ եա հիւանդացն՝ բժշկեա զիմ զհիւանդութիս : Ի յանցանաց իմոց Թաղծեալ անձն իմ գոչեմ որպէս զմնջաւորն, աստուած քաւեա զիս զմեղաւորս :

Մեղայ ոէր բազումզըմ աստուած, մեղայ ողորմեա : Մեղայ ոէր և անիանիմ աստ-ջի քո, մեղայ ողորմեա : Մեղայ ոէր խոստովանիմ զյանցանս իմ, մեղայ ողորմեա :

ՄԱՂԹԱՆՕՓ ՍՐԲՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Կարդային առ տէր, եւ նա չսէր նոցա, եւ ՚ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :

Մարգարէից գերագոյն և մեծ ՚ի ծնունդս կանանց, որ զանօրէնութի աստուածորդւոյն ՚ի յարգանդի ծանեաւր հոգւոյն, աղաչեա զաստուած վասն մանկանց եկեղեցւոյ:

Փութացիր մեզ յօգնութի առ ՚ի վերուստ սուրբ յովհաննէս, առաքեալ և մարգարէ և կարապետ և վկրտիչ որդւոյն աստուծոյ. առ քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց :

Յաղթող գոսա յօրհնա-

բանան երանելին դաւիթ , որ
զօրացաւ ի վերայ այլազգւոյն
և հաւատով պարտեաց զա-
նօրէնն զդողիաթ . զմարգա-
րէն արարացուք բարեխօս առ
տէր վասն անձանց մերոց :

Որ զճառագայթս ճշմարիտ
յուցեր այսօր մարգարէիցն ,
որով ցանկալին տեսանել զան-
տեսդ ի սերովբէից , լոյսդ ան-
ճառելի ողորմեա :

Որ առաքեցեր զյովհան՝
քարոզել մեծի քաղաքին նին-
ուէի յայտնելով զառաստ քո
զմարդասիրութիւնդ , ընկալ
և զնա ապաշխարութիւն :

ԲԱՆ ԿԴ :

Եւ արդ առ ամենայն բան յամենայնի ուղիղ ես , աստուած , իրաւամբք դատես , արդարութեամբ կշռես , ճշմարտութեամբ չափես , օրհնութիւք հեռևիս , բարութիւն ընծայանաս , ստուգութիւն սիրես , յաւակութիւն կամիս , լուսաւորութիւն հաճեսուրես , փորձիւ յանդիմանանես , երկայնմտութիւք քննես . ոչ ունիս նենգութիւն և ոչ գոռոզութիւն այլ ամենևին հեզութիւն , հանդարտութիւն և ողորմութիւն :... Աստեր անօրինիս՝ թէ մի աստուածութիւն , և ես ՚ի նոյն չարիս

պնդեցայ. մեղաւորիս՝ թէ մի՛ ամբառնար եղջիւր՝ ի բարձուն, և ես զպնդիմն քեզ պարծեցի, և ոչ զգացի երբէք զառածեալս, թէ՝ ի ձեռին քո են եղջիւրք արքայութեանն հպարտից ամբարձելոց, խոնարհեցուցանել և բարձրացուցանել, ըստ Ընդեակումայ, Դաւթի և Ովաբդիայ։ . . . Ովրդնեն անմահ առացեր բանիս Եսայեայ, և զհուրն անշէջ և զկշտամբութիւնն անվախճան և զորեղին յաւիտենից, և զօրինակ նմին առակել, և ես ոչ իմացայ ըստ առակողին և ոչ մեառեցի, այլ՝ ի մտայլ միտս արարեան կուրութեան դնա-

ցի ։ Յուցեր մարգարէին , Թէ զօրհնութիւն աստուցի որ զօրէնս դնէ , և ես համառօտեալ զնոյն փութացայ ։ Արձան հոգևոր վկայի գրեալ մատամբ քո՝ տէր Յիսուս Քրիստոս , զԱստիճ իւրոյքն բանիւք կանգնեցեր , ասելովն ինքեան ընտրութեամբն առ այն , Թէ պահեցի զօրէնս քո յաւիտեան ժամ , յաւիտեան . անդրադարձութեամբ բանին վիճնորդեալ զկրկին հաստատութիւն , Թէ և յաւիտեանս յաւիտենից . ընդ որս և զսորին նմանեալ պարծանաց առ իմն խրատեայս , և ոչ զկծեցայ . Ճեպեցայ ի տուընս Բահաղու , և ոչ

Աստուծոյ. ՚ի յերկուս հետս երկմտութեան՝ կրկին կալացի կասեալ ՚ի բարեաց, ըստ երպիծանելոյն Յեղիւս: Ահնիմ զՈվսէս իւրակէն օրինակօք՝ եկեալ ՚ի մեռելոց, և զառաւս մարգարէին՝ գրեալ ՚ի հոգի, և զմատեանս առաքելոյն ընդմտացս մատն յեռեալ, և զտէրտէր հատարակաց կտակաւն աւետեաց յարուցեալ ՚ի թաղմանէ անթիւ ննջեցեալք:...

Ա՛յլ ապրեա՛ վերատին առաւն կերպարան լքեալ կրկին ոգրմանէ բարի, ահաւոր, մարդասէր, խնամակալ, կենդանի, ոչ, լուսաւոր և անվախճան թագաւոր, զորութ պանծալի

խաչիւ խորհրդոյ, ի կարծրա-
ցեալս մեղօք անբեր անդա-
ման երիկամանցս յիմարու՝
և անպտուղ արտիս լքուել.
զի առեալ նպաստս օժանդա-
կութեան ի զիմաստութենէ կա-
մաց ամենակալիդ, պտուղս
բղխեցից հոգիս, ընծայեալ
աչաց վշտապնեցելոյս վասն
պտղաստուց արբուցանողաց
ինձ ի փրկուի և ի մաքրուի,
և զեզի հաճոյ ընդունելու՝
ամենասպարդև տէրդ բոլորից,
վառաւորեալդ յաւիտենից ա-
մէն։

ԸՂՕԹՔ

ԱՒՐՈՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌԵՑԻՈՑՆ

ԸՐԱՐՀԱԳՈՐԾ Աստուած և ամենակալ, որ յայտ առեր զքեզ պճուճեամբ կամայ քոյ ժողովեցեր զջուրս որ ի վերոյ երկրի՝ ի խորս ծովու, և զաւտուցեր զցամաքն ի ջուրց, և զարդարեցեր զայն զանազան բանջարիօք և ծաղկապեղ վայելչ ջուճեամբ, և ազգի ազգի պտղաբեր ծառովք։ Իսկ արդ՝ երկիրս անձնաւոր՝ վոխանակ

բարեբոյս սերմանց առաքինա-
գործ արդասեաց՝ բուսուցի
փուշս մեղաց խոցոտիչս հոգ-
ւոյ իմոյ, և փոխանակ բերոյն
քաղցրութեան՝ պտուղս անօ-
րէնութեան դառինս և մա-
հաբերս ինձ գոյացուցի ։

Այլ դու անոխակալ տէր՝
հայեաց քաղցրութեամբ առ-
յարտասս քո, և մի՛ անտես
առներ զգործս ձեռաց քոց.
խնեա յինէն զփուշս չարեաց
և զարդասիս անօրէնութեան
զոր ես ինձէն պտղաբերեցի.
և սերմանեա վերստին՝ ի միտս
և՝ ի կամս իմ զբարին, և զօգ-
տակարն հոգւոյ իմոյ, յօժա-
րիլ և ընտրել զայն, և առնել

կամակար սիրոյ։

Ընծայենուցիւնք իմ բարձ-
րացան քան զգլուխ իմ, և
տղմաշատախ ջուրք մեղայ
ծածկեցին զանձն իմ. և ահա
առ քեզ՝ առ բարեգութ տէրդ
իմ պաղատիմ, երևեցո զիս էր-
բև երկիր ցամաք, և նորոգեա
զսիրտ իմ բերել պտուղս բա-
րիս զկանուխն և զանապան
ըստ հաճոյից քոց մարդասէր։

Երկիրս բանաւոր՝ զոր զար-
դարեցեր բնաբոյս առաքինու-
թեամբ, ցամաքեցայ ի հրա-
տապ հրապուրանաց իշխանին
օդոյս այսորիկ որպէս դալարի
ի սաստիկ տօթոյ, և թօթա-
փեցան ծաղիկք հոգւոյս, զօ-

ասցան ասոր առաքինութեան,
և խամրացան բոլոքք բար-
եաց : Ու ահա կորացեալ ան-
ձամբ առ քեզ աղաղակեմ
պարզևիչդ կենաց, ցօղեա յիս
ցօղ խնամոց մարդասիրու-
քե , զի չորացաւ որպէս խե-
ցի զօրութիւն իմ, և որպէս
խուռ տանեաց ցամաքեցայ . և
նորոգեա զիս նորոգութեամբ
հնարհաց քոց լաւ առաջնու-
պայծառութեան : Ընդարեր զիս
այդի վայելուչ ցանկով օրինաց
պատապարեալ՝ առ ի բերել
պտուղս ողկոյզս քաղցրու-
թե ի հաճոյս անկատարծողիդ իմոյ
Աստուծոյ : Իսկ ես ապաստամբ
լամօք արհամարհեալ զօրհնո

քո, խոպանացայ հարաչար զբաղնացիւք, և ապաշխարեցի խաղաղ դառնութեան բազմօրինակ անօրէնութեան։ Եւ արդ մարդասէր, ինայեաց յիս զթութեամբ, և դարման տար այսօր այսիկ զոր ունիս աղքատ քո. ամրացո զիս վերստին օրինաքեղ կենաց, և ի բաց տար զայս ինէն զբաղձանս չարեաց որք ատելին ի կամս իմ։ Արդէս զի վաստակեալ յարդիւնս առաքինութեան՝ արժանի եղէց ընդունել զօրհնութի ի քէն և վայելել յանձառ բարիսդ ընդ ձեզ քո յերկինս, և զոհութիւն փառաւորել զամենազօր տէրութիւն քո. յաւիտեանս

յաւիտենից. ամէն:

Կատարումն օրինաց և մարգարէից դու ես Քրիստոս Աստուած մեր, որ լցեր զամենայն հայրական ակնկալութիւնս քո, լեր և զմեզ հաստատել քով սրբով:

Հայր մեր որ յերկինս. եր. 1:

Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա՝ ի բերան իմ:

ՉՈՐԵՔՀԱՒԹԻ ԱՒՈՒՐ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Հայր մեր որ յերկինս. եր 1։
Տէր ելից ղշլխաւնս. եր 2։
Հայք առաւօտու ող. եր 3։

Ու-բախ շեր բերկրեաշդ. սէր քնէ քեց.
օրհնեաշ ես դու. 'ի կանաչս ես. օրհնեաշ
է դուց ոլորչեն քս։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵՒՆ

Մոխց առաչի սեգանոյ առուածոյ առ
աստուած, որ ուրախ առնէ ջմանկուխիս-
իմ։

ՈՂՈՐՄԵՍ ինձ աճ քառ մեծ
պրսմաւթեան քոմ քառ քա-

զամ գթութեանդ քում քաւեա
զանօրէնութիւնս իմ։
Ընաւել լուա զիս յանօրէ-
նութենէ իմմէ, և ի մեղաց ի-
մոց սուրբ արա զիս։
Օ անօրէնութիւնս իմ ես ին-
ձէն գիտեմ, և մեղք իմ ա-
ռաջի իմ են յամենայն ժամ։
Քեզ միայն մեղայ սէր և չար
առաջի քո արարի։
Արդեօ արդար եղիցիս ի բա-
նալ քո և յաղթող ի դատել
դաս։
Ընօրէնութեամբ յղացար,
և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։
Քաւ սէր զճշմարտութիւն սի-
րեցեր զանյայտս և զծածկեա-
լս իմաստութեանդ քոյ

յայտնեցեր ինձ։
Ցօղեա յիս մշտական և սուրբ
հղէց, լուա և քան զձիւն ըս-
պիտակ եղէց։
Լսել արա ինձ ցնծութիւն
և ցուրախութիւն և ցնծա-
ցեն ոսկերք իմ տառապեալք։
Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց
իմոց, և զամենայն անօրէնու-
թիւնս իմ քաւեա չինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս
աստուած, և հոգի ուղիղ
նորոգեա ՚ի փորձի իմում։
Մի ընկենուր զիս առ յերե-
սաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի
հաներ չինէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փըր-
կութեան քո, և հոգւով ա-

սուրթեան քո հաստատեա զիս։
Ասա անօրինիս զճանապարհս
քո, և ամբարիշտս առ քեզ
դարձցին։
Փրկեա զիս յարեանէ աստ-
ուած աստուած փրկութեան
իմոյ, ցնծասցէ լեզու իմ յար-
դարութեան քումմ։
Տէր երես զբերթուն իմ բա-
նաս՝ բերան իմ երգեսցէ
զօրհնութիւնս քո։
Թէ կամեցեալ էիր պատարա-
գըս մատուցանէաք, բայց
դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հա-
ճեցար։
Պատարագ աստուծոյ հոգի
խոնարհ, զսիրտ սուրբ և ըղ
հոգի խոնարհ աստուած ոչ

արհամարհէ ։

Բարի արա՝ տէր կամօք քովք սիօնի, և շինեացին պարիսպք երուսաղէմի ։

Յայնժամ հաճեացիս ընդ պատարագս արդարութեան, յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս ։

ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՐՈՍՏՈՍ աստուած աստուածոց ողորմեա ։ Ընօրէնութէ ՚ի մեղս երկնեաց զիս մայր իմ, աղաչեմ փրկիչ՝ ողորմեա ։ Վ՚իրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ

քեզ վրկիչ. մի անտես առներ, ողորմեա ։

Յամբառնամ աւ քեզ աչեր զաչս իմ, հայեաց յիս գթած թեամբդ քո և ողորմեա ։ Դու ես յոյս և ապաւէն իմ, զերծ զիս յորոգայթէ մեղաց և ողորմեա ։ Ապրեցուցիչ իմ և վրկիչ իմ՝ ապրեցո զիս յորոգայթէ մեղաց և ողորմեա ։

Ընկանիմ առաջի քո, և խնդրեմ զթութիւն յանցանաց իմոց, մի անտես առներ հայր ջաղաչանս իմ ։ Ընդունելեմ զաղաչանս զմաքսաւորն, և հեղում զարտասուս իմ առաջի քո որպէս պոռնիկին, մի ան-

տես առներ հայր զաղաչանս իմ։ Յաներեւոյթ թշնամւոյն պարտեցայ, և՝ ի գաղանի նեւոյց բանաւարկուին վիրաւորեցայ, մի՛ անտես առներ հայր զաղաչանս իմ։

ՄԱԳԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Յե (Յա) էլ ընդ նոսա (ընդ ծնողս) . . . և էր նոցա հնազանդ։

Ձի կայ իմ եւ քո կին դու., չեւ. ի հասեալ ժամանակ իմ։

Անուամբ կոյս անարատ զանազանական վեհապէս աղաչեա, զի

հաշտեցի ընդ այրի եղեալ հոգիս, և միաւորեցի դարձեալ սիրով ընդ հեռացեալս ՚ի նմանէ։

Վանորոյ աղաչեա մայր աստուածոյ մարիամ զմիածին քո ղորդին, զի չնորհեսցէ ըստ աւազակին, ժառանգել վերըստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն։

Օ՜տա կենաց՝ որ զանմահութեան պտուղն ՚ի քէն ետուր նախնւոյ մերն եւայի, ՚ի մահաբեր երկանց ազատելով, բարեխօսեա տա տէր վանս մերոյ փրկութեան։

Ո՛վ դաշտարիր վանս մեր բարեխօսել օրհնեալդ ՚ի կա-

նայս ։

Ընկանիմք առաջի քո սուրբ աստուածածին և աղաչեմք զանարատ ղկոյսդ. բարեխօսեա վասն անձանց մերոց և աղաչեա ղմիածին որդիդ փրկել զմեզ ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց ։

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուածոյ ։

ԲԱՆ Զ ։

Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց և ահարկու սրտաբեկութեանց, պակուցանողական աստուածութեանց աստուածային բարկութեանց, տագնապեալ հոգ-

ում թախծութեան ի ապատ, աղաչեմ զքեզ տուրբ Աստուածածին: Երեշտակ ի մարդկանէ, մարմնատեսիլ քերովբէ, երկնաւոր արքայուհի, անխաւսքն իբրեւ զօդ, մաքուր որպէս լոյս, անշաղախ բատնութեան պատկերի արուեստկին բարձրութեան, գերազանց քան զբնակութիւն անկոխելին արքութեանց, երանեալ յաստուածութեան տեղի, Աստուածամայր ընդ կենդանեացն անմահից, բոցեղէն արմկաթոռ բանակեալ, ի բարձրեալն հօրէ զօրացեալ և հովանացեալ, հանդուստեամբ հոգւոյն հանգերձեալ և մաքրափայլեալ,

բնակութեամբ որդւոյն յարդարեալ և տաղաւարեալ. միաձինն հօր և քեզ անդրանիկ, որդի քո ծննդեամբ և տէր աթոռակցութեամբ. ընդ անաղտ մաքրութեանդ և անբիծ բարի, ընդ անարատ սրբութեանդ և խնամակալ բարեխօս: Ընկալ զմաղթանս այսր աղերսանաց քոց մի դաւանողիս, և մատո ընծայեա ընդ սմին խառնեալ զբանն իմ նախանձ մեծիդ ներբողի ի քոյդ պաղատանս. հիւսեա միացո զմեղսացեալս դառն հեծութիւն ընդ քումդ երջանիկ և խնկաւորեալ հայեցուածոց, տուընկդ կենաց պըտղոյն օրհնութեան. զի ի քէն

միշտ օգնեալ և բարեգործեալ, և ի մաքրական քո ծնելութիւդ ապաւինեալ և լուսաւորեալ, կեցիր Քրիստոսի որդւոյ քո և տեառն։

Ժանդակեա Թեւոցդ աղօթիւք, խոստովանեալ մայրդ կենդանեաց, և ելից իմ յերկրէս հովիտ, առանց լկանաց հետեւել ի կեանս օ- Թեւանցդ պատրաստութե, զի Թևթեւացի կատարածն իմ ինձ ծանրացելոյս անօրէ- նութեամբ։ Ընդունես ոսն ինձ բերկրութեան ձօրն իմ տապնապի, ողջացուցիչ երկանցն Նւայի. բարեխօսեա խնդրեա աղաչեա, զի ըստ ան-

ձառելի մաքրութեանդ և ա-
հա զբանիդ հաւատամ զքեզ
դուներլուն: Աղոտաւօք օգ-
նեա վստանդեցեալոյս, գովեալդ
ի կանայս. ծուներ խոնարհե-
ցո առ իմ հաշտութիւն, ծը-
նողդ Աստուծոյ. ընդ իմում
թշուառս հոգա, խորան
բարձրելոյն. ձեռն տուր ան-
կեալոյս, տաճար երկնային. փա-
ռաւորեա զորդիդ քո ի քեզ՝
աստուածօրէն ինձ հրաշագոր-
ծել քաւութիւն և ողորմու-
թիւն, աղախին Աստուծոյ և
մայր. բարձրացի պատիւ քո
ինեւ և ցուցցի փրկութիւն
իմ քեւ:

Եթէ զիս գտցեա՝ տիրա-

մայր, թէ ինձ ողորմեացին՝ սրբուհի, թէ զկորուսեալս շահեացին՝ անարատ, թէ ըզ հարթուցեալս յանձանձեացես՝ երջանիկ, թէ զամաչեցեալս յառաջ մատուսցես՝ բարեշնորհ, թէ յուսահատելոյս ինձ միջնորդեացես՝ միշտ ուրախ կոյս, թէ զմերժեալս ընտանեացուսցես՝ մեծարեալդ Աստուծոյ, թէ յիս ցուցցես զգթածութիւն՝ լուծիչդ անիծից, թէ զծփեալս հաստատեացես՝ հանգիստ, թէ՝ ի խռովութենանց յուզմանց փոխեացես զիս՝ խաղաղարար, թէ վրիպելոյս ինձ հնարաւորեացես՝ գտանել, թէ վանեալ իմ մտցես՝ ի հանդէս՝

մահու նահանջիչ, թէ պատ-
նուէիւնս իմ անուշեսցես՝
քաղցրութիւն, թէ պատժան-
մանն իմ խարոյց քակտեսցես՝
հաշտութիւն, թէ պանծաք-
րութիւնս իմ բարձցես՝ եղծ-
մանը ընդառնիչ, թէ զմահանեալս
մահու փրկեսցես՝ կենդանի
լոյս, թէ զլալեսցս ձայն հատ-
ցես՝ բերկրութիւն, թէ ըզ
խորտակեալս կազդուրեսցես՝
դեղ կենաց, թէ՝ ի կործան-
եալս յիս ակնարկեսցես՝ հոգե-
լից, թէ ողորմութեամբ ինձ
պատահեսցես՝ կտակ նուիր-
եալ։ Օրհնեալդ միայն՝ ի ջըր-
թուեանս անբիծս լեզուաց եւ-
ջանկաց, ահա կամիլ մի կա-

Թին քումդ կուսութեան յան-
ձըն իմ անձրեւեալ՝ կենաց ինձ
զօրէ , մայրդ բարձրելոյ տեա-
ռըն Յիսուսի արարչին երկնի
և քնաւին երկրի , զոր անճա-
ռապէս ծնար բովանդակ մարմ
նավըն և համայն աստուածու-
թեամըն , որ փառաւորեալն է ընդ
հօր և հոգւոյն սրբոյ
էութեամբ և անքննութեամբ
մերոյին բնութեամբս միացե-
լով , ամենայն և յամենայնում ,
մի Աստուածութենէն . նմա
փառք յաւետեանից յաւիտեա-
նըս . ամէն ։

ՍԱԼՕԹՔ ԱՒՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌՆԵՑԻՈՑՆ

ՅԱՍՏԻՃ ամենաղօր լուսո-
ւորայն երկնից, և ճարտարա-
պետ ամենիմաստ տանս աշ-
խարհի, որ յայսմ աւուր կար-
գեցեր զլուսաւորսն ի հաս-
տատութեան երկնից՝ զարե-
գակն և զլուսին և զաստեղա-
ցըն պարս՝ ի նշանս և ի ժա-
մանակս և յաւուրս և ի տա-
րիս։

Ընդ աղաչեմ զքեզ Այա-
ւաճ կենարար՝ հաճոյական
պարգեւօք հոգեձիր շնորհայ

քոց շարժեա զմիտս և զկամս
իմ սիրել զքեզ յամենայն սրտ-
ոէ, և ուղեա զընթացս ան-
ձին իմոյ անհերքելի զօրութէ
քամբ՝ գնալ անխոտոր ի ճանա-
պարհս հրամանաց քոց: Կապ-
եալ կամ անզերծ շղթայիւք
յանցանաց իմոց, ազատեա
զիս ամենակար: Ընկեալ դան-
դա չեմ ի հաղթս կորստեան
գաղանի որսողին, հան զիս
բարեգութ: Ի բանտ անեղա-
նելի խաւարին գործոց կաշ-
կանդեալ տանջիմ, ծագեա ա-
ռիս զոյս շնորհիդ, և զերծո
զիս խնամակալ՝ յաղաւոութիւն
կենաց անվախճանից:
Դու ես յոյս իմ և ապաւէն

նուէիւն և դու իմ փրկուէի. քեզ ակնկալեալ սպասէ ամե- նամեզ անձն իմ։ Կեզ փափա- գի հոգի իմ մարդասէր, որ- պէս փափագի եղջերու յաղ- բերս ջուրց։

Ցարաւի եմ ողորմութե քում՝ արբո զիս, տանջեալ ի սուկ՝ յեղջերացդ խոզից կե- րակրիմ՝ զհացդ երկնաւոր ջամ- բեա ինձ։ Ընդ դառնութե մեղաց և մահու արբեալ տագ- նապիմ չարաչար, զբաժակդ կենաց մատուսակեա ինձ։ Ներկացեալ դողամ յանապա- րոյն աւազակաց իշխանին մա- հու, զդեստուք խնամոց քոց ծածկեա զիս։ Վիրաւորեցեալ

եմ՝ ի թիւնաւոր նետից անե-
րեւոյթ թշնամւոյն, թժշկեա
զհարուածս իմ: Նա արա զիս
զգաստախոհս ծառայս, որ
կարդամ առ քեզ՝ արժանաւոր
երկնային հարանարանին և ան-
մահական սեղանոյն՝ ընդ այնո-
սիկ ոյք սիրեցին զքեզ՝ ի բո-
լոր սրտէ, և պահեցին զպատ-
ուիրանս քո, զի ընդ նոսին
փառաւորեցից զամենագութ
մարդասիրութիւն քո յաւի-
տեանս յաւիտենից:

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր
բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ
Աստուածածնին անարատ ձր-

նողի միածնի որդւոյ քո, և ա-
ղաչանօք ամենայն սրբոց և
աւուրս ընդհիւ : Լ ուր մեզ
տէր և ողորմեացն երեսաքաւեա
և թող զմեղս մեր : Երժանա-
ւորեա գոհութեամբ փառա-
ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ . ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս . եր 1 :
Օրհնեցից զտէր յամենայն
ժամ, յամենայն ժամ օրհնու-
թիւն նորա ՚ի բերան իմ :

ՏՈՒՆԳՀԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ

ԱՌԱՒԵԼՈՅ

Հայր մեր որ յերկինս. եր 1։
Տէր ելոյ զչարութիւնս. եր 2։
Լ՚ցայք առաւօտուս զմ. եր 3։

Աչք տեառն ի վերայ արդարոց եւ ականջք նորա ի վերայ աղօթից նոցա։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, խոնարհեացի ունկն քո ի խնդրուածս իմ։

Տէր լու՛ր աղօթից իմոց, աղաչակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի

դարձուցաներ զերեսս քո յինէն ։

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ իս զականկն քո , յորում աւուր կարդամ առ քեզ վաղվաղակի լսեր ինձ ։

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ և ոսկերք իմ որպէս խոտ չորացան ։

Ջարայ ես որպէս խոտ և ցամաքեցաւ սիրտ իմ , մոռացայ ուտել զհաց իմ ’ի ձայնէ հեծութեան իմոյ ։

Կպեցաւ ոսկր իմ ’ի մարմին իմ . նմանեցայ ես հաւալսան անապատի ։

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի , տքնեցայ և եղէ ես որպէս

ձնձղուկ միայն ի տանիս :
Օ մախիր որպէս զհաց կերբի , և
զմանել լին իմ արտասուօք խառ-
նեցի :
Յերեսաց բարկութեան սըրտ-
մտութեանդ , զի դու բարձ-
րացուցեր և խոնարհեցուցեր
զիս :
Աւուրք իմ որպէս հովանի ան-
ցին , և ես որպէս խոտ ցա-
մաքեցայ :
Դու սէր յաւիտեան կաս , և
յիշատակ քո ազգէ մինչեւ
յազգ :
Դու յարուցեալ գրասցիս ի
վերայ սիօնի , ժամանակ գը-
թալոյ նորա հասեալ է ժամ :
Սպասեցին աչք իմ փրկութե

քում տէր և բանից արդարու-
թեան քոյ ։
Ըրա ընդ ծառայի քում տէր
ըստ ողորմութեան քում, զար-
դարութիւնս քո ուստ ինձ ։
Ծառայ քո եմ ես իմաստուն
արա զիս, և ծանեայց զվկայու-
թիւնս քո ։
Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ
ըստ իրաւունս սիրողաց անո-
ւան քո ։
Ճանապարհս իմ ուղիղ արա
ինձ ըստ բանի քում, և մի տի-
րեսցեն ինձ ամենայն մեղք ։
Զայնի իմում լուր տէր՝ ըստ ո-
ղորմութեան քում և յիրաւ-
ունս քո կեցո զիս ։
Փրկութիւնք քո բազում են

տէր , ըստ իրաւանց քոց կեցո
զիս ։

ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՈՂՈՐՄԵԱ ինձ քրիստոս ո-
զորմեալ Թեամբդ քո մեծաւ , զի
կարօտ եմ ես չնորհի քո և ո-
զորմելոյ Թեանդ , ողորմեա և
լու ր ինձ քաղմամեղիս ։ Լու ր
տէր ձայնի աղաւնոյս և ցա-
ւագին պոռալոյս , որ ա-
մօԹով կամ տապլի քո՝ իմ չա-
րաչար վարուք , ողորմեա և
լու ր ինձ քաղմամեղիս ։ Ընկալ
տէր զաղաչանս իմ , և զհատա-
չանս արտի իմոյ , որ աղաղա-

կեմ որպէս կինն քանանացի, ո-
ղորմեա և լուր ինձ բազմամե-
ղիս ։

Բրիտոս ասուած յոյս
ապաշխարողաց՝ չնորհեա ըզ
թողութիւն բազում յանցա-
նաց իմոց ։ Ա՛ր քեզ բազմա-
պատիկ ապաւինեալ կարդամ,
մի մերժեր զիս յողորմութե-
նէ քումմէ ։ Արպէս զաւազակին
ազաղակեմ առ քեզ, յիշեա
և զիս տէր ի քում յարքայու-
թեանդ ։

Տէր, որ ի միջ լերինն աղ
բերացուցեր զջուրն ի վիմէն ։
Տէր, ի սրտէ խմիմ հան ինձ

արտասուս ապաշխարութեանէ ։
Օ՛ի կէցից և ապաշխարութէ
ապրեցայց ՚ի հանդերձեալ
քոց դատաստանաց ։

ՄԱՂԹԱՆՔ ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՒԱՓԵԱԼՍ

Եթէ ումեք թոցուցուք ցմեցա՝ թոցեալ
չիցի նոցա . եթէ ցուրուք ունիցիք՝ կալ-
եալ չիցի ։ Ջի ես ընդ ձեց եմ ցամենայն
աւուրս մինչեւ ի կատարած աշխարհի ։

ՅՇԽԱՐՀԱԿԻՐ բանին բազ-
կաց եղեալ հիմունք սրբոյն
սիմէնի . լերինք անշարժք հո-
վիտք ծաղկածինք , հարազատք
վէմք հաւատոյ պետրոս և անդ-
րէաս բարեխօս լերուք առ տէր
վասն անձանց մերոց ։

Ի բարեբուն հոգւոյն վըտակք և որոմնուն՝ք սիեզեր-
ցաց, ցոլմունք հրեղէնք աս-
տեղք լուսափայլք, յիսուս
Թագաւորին վակաս լանջաց
սուրբ յովհաննէս և յակո-
բոս. բարեխօս լերուք առ
տէր վան անձանց մերոց:

Հայրապետական այդոյն հր-
բեղէն պարիսպք և բարձր աշ-
տարակք, ոսկեղէն բաժակք և
ժիր մատուռակք. հայաստան-
եայց հայր հոգեւոր բարդու-
ղիմէոս և Թադէոս. բարեխօս
լերուք առ տէր վան անձանց
մերոց:

Հրեշտակական հօտին ան-
մահ արօտք և ջուրք հանդըս-

աեան . հակօղ հալիւք խաւա-
րահալած՝ բանաւոր փարախ
սուրբդ Թուխման և փիլիպպոս
բարեխօս լերուք առ տէր վա-
սըն անձանց մերոց :

Ի մաքրափորձ հոգւոյն ա-
նօթք ընտրեալ և ձիւնափայլ.
Թագաւորք երկրի իշխանք աշ-
խարհի . անպակաս դանձուց
բաշխօղ յակոբ ալփեան ,
յուդա յակոբեան . բարե-
խօս լերուք առ տէր վասն ան-
ձանց մերոց :

Նրեքտրեան մի տէրութե
խորհուրդ կամաց և հաղարա-
պետք , փողոց հնչմունք բար-
բառք աւետեաց . ընդ ամե-
նայն երկիր սուրբդ շնաւօն

և մատաթիա . բարեխօս լեր ու-
առ տէր վասն անձանց մերոց :

Յանին կենաց կանուխ քա-
րոզ և աւետարանիչ, երջ փըր-
կութեան հնչումն ահաւոր ,
ազգի մարդկան պարծանք ՝ըդ-
մատաթէոս . բարեխօս լեր
առ տէր վասն անձանց մերոց :
Ընձառեալ դրախտին աստէն
տեսող և երկրորդ երկնից . նը-
կատող բարձանց խորոց բա-
նալի . երեքտասան տուրք ա-
ռաքեալ պօղոս հայր համատա-
րած . բարեխօս լեր առ
տէր վասն անձանց մերոց :

ԲԱՆ ՁԲ։

Տէր Աստուած բարերար, բազմապարգեւ Թագաւոր, կենաց պատմպարան, լուսոյ կերպարան, լայնատարած հանդ. գստարան. որ յաղագս մե. ղուցելոյս եկեալ մարմնացար. գոծեցեր զանպատուումն և հանդերձեցեր զհրաշալիսն, մինչեւ կատարեցեր զառեցեալն ընդ ամենայնիւր աստուածութեանդ։

Ընդ վանն առաքելոյն սըրբոյ յերկնատեղծ քո ձեռացըդ ձեռնադրելոց և հոգւովըդ սրբով օծելոց, զորոց ըղ

գոլեան արժանաւորութեան
ըստ իմում կարի՝ առ ի փառս
քո, սէր ամենայնի, յայլում
բանի պաշտեցի, և ինձ ոչըն
ձեռին յիշատակաւ սիրոյ նո-
ցին ընտրեաց: Եւ ինձ ե-
կեալ նոքօք հանդերձեսցես յե-
րանութիւնն փափաքելի. ձայն
բարի հովուութեան նոցին ի
յոլքայն ինձ կենաց քաղցր լս-
ելի: Վասն կալայց ի յանեղ
ծուխն վրկութեան ոսնեց-
եալ յուսոյն՝ ընդ առաքնոր-
դացն կենաց, սկզբնաշնորհիցն
պատուոյս, փառաւորեալն դա-
սուց, գեղոցն բանականաց,
աւետարանչացն բարձանց, ի-
խանացն պանծալեաց, լուսա-

պայծառ Թադիւ պճնելոյն, ի զարդ անկասուս զօրութեան հնարին պայծառացելոյ, իւղովն զուարթութեան տիրական լուսոյն կատարելոյ։

Ընդ աշակերտաց մեծիդ հրամանի բարձրեալդ առաջնոյ Քրիստոսի՝ և մարմնիրատացըն ընտրելոց նահատակութեամբ, որք մահացու և վըշտաչարչարն մարմնով, վտանգաւոր և ամենակիրն անդամօք, երկրաւորական և հողանդուածն բնութեամբ մարտուցեալ ընդ տարր գոյից ամենայն նիւթից՝ պսակեցան բարձրացան և կենդանացան հոգեպէս. արիաբար եղեալք

'ի յերկրէ, ըստ մարգարէին, վկայք ճշմարիտք ամենափորձն մահու, իմանալեացն անտեսիցըն և ծածկելոց աներկբայ բարեացն յուսով առնելոցն աստէն նկատիչք, աշակերտք առաքելոցն և քարչարակից. քնոցին. որ հաւատարեալ դորձոյ ընդ նոսին, կատարեալ լսմամբ անպակասելեաւ պարեն 'ի խրախճանս անկէտն երանութեան. որոց հաճոյական և ընդունական մաղթանօք, արիւնընծայ վաստակաւորէր քրտնակնդրուկ աղերսին յարդմամբ՝ ընկալելիս նորոգ ըստ նոցին մասին անեղծ վրկութեամբ 'ի քեզ արձանա-

ցեալ։

Ընդ խաղաց եալսն հուրբ և սուսերբ արեամբ ներկեալ ցըն և ձգնաւորացն սքեց հարցըն միանձանց և քեզ հետեւեալոցն, որդի աստուածոյ, անպարտելի քաջութեամբ և անպատիր զգաստութեամբ, ընդ դժնեայ գոռոզի մարմնոյս բըռնութեան արիապէս մարտուցեալ, սակայն վանեցին զանմարմինն Եղելիար. և մշտամարտ հանդիսիւ յաստպարիսի կենցաղոյս առանց զգուանաց ծանրաբեռնութեան՝ ի լայնածաւալ ծփանաց աշխարհիս ծովու տապանակաւ մարմնոյս թանձրութեան զթեթեւութիւն հոգ-

ասոյն Թուղեալ՝ ի նաւահան-
գիստն կենաց հասին. և իբր
սիրտք վերնուն վիճակին ա-
ռանց յետնոցն մոռանալ եան,
զիարդն յաղթութեան համար-
ձակապէս պայծառ ձոխութիք
պճնեալ իսկապէս՝ ի գլուխ կա-
պեցին. վասն նոցին արժանա-
ւոր մաղթանաց և նուիրական
հայցուածոց և զիս զմեղաւո-
րըս՝ ի պատժականաց ընկալ
ընդ նոսին։

Եւ ահա խառնեալ զանմա-
քուրս բան ընդ նախադրեալ
երջանկացն վարուցականաց ա-
ղերսարկութիւն, որ վասն իմ
գոչեն քեզ՝ ի հաճութիւն, և
ես ընդ նոսին իբր դառնուկ

եղեալ ընդ քաղցու, կամ տա-
սանկ ընդ ողորկութեան, սը-
պեղութիւն ընդ վայելչութե և
տիղմ ընդ պեղեցկութեան
մարգարտի, կամ հող ընդ յըս-
տակութե ոսկւոյ, և կամ քարի-
նըս անարուս ընդ պայծառու-
թեան արծաթոյ, բայտասու-
ընդ ճշմարտութեան, կամ ա-
սաղինչ առաքինատու ընդ կա-
ղութեան զանգուածոյ հացի.
արդ լաւ, հզօր, հնարաւոր,
գոլեալ, ընդոյն վասն իմ և
զնա ընդ նոսին 'ի նոցին գո-
վեստ, 'ի փրկութիւն իմ և 'ի
փառս քո, ամենակալ, բա-
րեբար, օրհնեալ, երկայնա-
միտ, կարօղ, անքնին, անճառ,

անելջ և անաւելջ : Որո են պարզեւք, քո են ընտիք. դու ակիզբն և պատճառ բարեաց ամենայնի, Ոչ ես դատապարտիչ, այլ ազատիչ. ոչ ես կորուսիչ, այլ գտիչ. ոչ ես մահացուցիչ, այլ կեցուցիչ. ոչ ես տարապրիչ, այլ ժողովիչ. ոչ ես մատնիչ, այլ ապրեցուցիչ ոչ ես ընկղմիչ, այլ վերացիչ. ոչ ես գերիչ, այլ կանդնիչ. ոչ ես անիծիչ, այլ օրհնիչ. ոչ ես վհատուս, այլ ընտրիչ. ոչ ես Թշուառացուցիչ, այլ միխիթարիչ : Ոչ եղծանես, այլ գրես. ոչ ապականես, այլ հաստատես. ոչ ոսն հարկանես, այլ ախտ փես. ոչ պատճառս յօդես մա-

հու, այլ հնարս խնդրես կե-
նաց. ոչ ես ի կամս շարժեալ
սատակման, այլ ի փրկութիւն
ողորմութեան: Ոչ մատանա
ջայրելութիւն, ոչ լքանես զլ
բարի, ոչ արգելուս պիղծու-
թիւն, ոչ բերես վէմս կորըս-
տեան, այլ կտակ ապաշխ:
Ոչ թշնամանիս յատաստեց,
ոչ բամբասիս ի ընտիցդ, ոչ
հայհոյիս ի պարկեշտից, ոչնա-
խատիս ի ձրի ձրից, ոչ անպա-
տիս յերկայնամտութեց, ոչ եպե-
րիս ի ներողութեանդ, ոչ բան-
սարկիս ի բարութեանդ, ոչան-
պատուիս ի քաղցրութեանդ,
ոչ քամահիս ի հեզութեանդ,
ոչ առաքին այսոցիկ տրտընջ

մունք, այլ անլուելի գոհաբա-
նութիւնք: Խարճ զմեզս իմ,
հզօր. լոյծ զանէծս իմ, օրհ-
նեալ քաւեա զպարտիս իմ, ո-
զորմած. ընկեա զյանցանս իմ,
գթած. մատո մասն այցելու-
թեան, և անդաւին իսկ կա-
տարեցայց. զի՞նչ քեզ, տէր,
քան զսուին դիւրապոյն, և
կամ զի՞նչ ինձ պարտաւորիս
կարեւորապոյն: Այլ կենդա-
նագրեա, բարեխնամ, քոյին
աւտեղծ պատկերիս վիշտն
կրկին՝ ի շունչ նորոգման լու-
սաւորութեան մաքրական շնորհն
զամենամեղս ոգի պաշտպան-
եալ:

Ո՛ ածեր, ողորմած, ինձ

որ տարաժամ ՚ի համառօտս
երթի՝ անթոյլատ տալաճեռնու-
թեամբ ընդ անկատար ուղին
հետեւել, մի մտաւոյաներ
բաժակ դառնութեան ՚ի ժամ
ծարաւոս. մի փակեր, գթած,
իմ հանդէպ զյաչողուած հո-
գեւոր օգտիս, և մի երբ յան-
կարծ ադէպ հինից տապատակ
դիշեր մահուն ինձ պատահե-
ցէ, մի տապ տօթոյն յանապատ
քաստ պահուն զարմատս հատ-
եալ ցամաքեցուսցէ, և մի լաս-
նական դիպուածք հասեալ
գաղանեօք միսասեցեն, միտա-
հեցի ինձ առն մեղայս, և մի
հոսանք ուղխից կենցաղոյս զիս
տրոշեսցեն: Մի հանդիսան

մահ բերիցէ, և մի ննջումն
ի սատակումն յառաջեսցէ.
մի քունն ինձ կորուստ լիցի,
և մի նիրհումն ապականու-
թիւն գործեսցէ. մի վախճանն ան-
յարմար ի վերայ իմ արշաւե-
ցէ, և մի հնչոյս վերարձակու-
թիւն ըմբռնեալ ի խոնարհ
լիցի:

Դու ես տէր, դու դթած,
դու բարերար, դու երկայնա-
միտ, դու ամենակարող, ա-
մենայն բան անհատութեան
անճառ գործաւոր, քաւել փըր-
կել կենդանարծել լուսաւորել,
վերանին հատուցանել, ի ժան-
եաց կերչաց դազանաց և կամ
յառամանց վիշապաց ի կեան

կարգել, ’ի խորոց անդնդոց ’ի լայս բերկրութեան ածել, և ’ի հեղձմանէ ծփանաց մեղաց ընդ արդարս երջանկաց փա- ռօք բազմեցուցանել : Ընդ- նայն ոգի քեզ աւնկալեալ յու- սով ըսպասէ, կարօտեալ քու- մըդ հնարհայ, եթէ երկնայինք և եթէ երկրաւորք, եթէ ան- կածն մեղօք և եթէ ամբարձ- եալն արդարութեամբ, եթէ տէր և եթէ ծառայ, եթէ տիկին և եթէ աղախին, և ’ի ձեռին քո է շունչ կենդանա- կան բոլորեցուն : Ու քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեան յաւիտենից.

ամէն :

ԸՂՕԹՔ

ԱՒ ՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒԱՌԵՑԻՈՑՆ

Ի՛ր արարչական պ֊թով կեն֊
դանածնեաս զարարածս քո և
խնամեաս քաղցրութեամբ՝ աս֊
տուած իմ և տէր, որ յայսմ
աւուր ամենազօր հրամանաւ
քով հաներ ի ջուրց զեռուն
ընչից կենդանեաց, և զկետս
մեծամեծս, և զթռչուն թե֊
ւաւորս, և աստուածային օրհ֊
նութեամբ քով օրհնեցեր զդ
նոսա աճիլ և բազմանալ ի վե֊

քայ երկրի ։

Ընդ՝ աղաչեմ զանխոնջ-
լել տերութիւն քարեբարու-
թեան քո, օրհնեա և զիս զըս-
տեղծուածս ամենակալ ձեռին
քո ծննդաբեր լինել գործոց
առաքինութեան ։ Եւ զսերմն
հոգևոր կենաց՝ զոր անդստին
բնաւորեալ ես՛ի խորս մտաց
իմոյ՝ զօրացո զիս աճեցուցա-
նել կենսաբեր խորհրդով՛ի
ձեռն շնորհաց և ողորմութե
քո, զոր տաս ամենայնի և ոչ
նախատես. զի դու նոյն ես,
և ամք քո ոչ պակասին. քա-
նաս զձեռն քո՝ և լցուցանես
զկետս և զկարիս ամենեցուն
յանապատ գանձուց քոց ։ Ա-

Թողուր զիս տէր իմ՝ ամուլ և անբեր գործոց բարութեան. մի՛ անտես առներ զտաւտալեալս ի քոց խնամոց: Խոնարհեցո զունկն քո և լուր ինձ, զի աղքատացայ ի բարեաց. ստուգանեցի կենաբար պատուիրանաց քոց և յօժարեցայ հաճել կամս անձին իմոյ:

. . . Ընդ քեզ աղաղակեմ՝ի խորոց անդնդոց յոր ընկղմեալ եմ, որպէս Յովնան՝ի փորոյ կիտին. հան զիս՝ի վէտ խաւարի, վերաբերեալ՝ի լոյս կենդանդ յաւիտենից: Խորասուզեալ եմ յանդունդս մեղաց կորըսեան, մատո զաջդ ամե-

նաղօր և փրկեա զիս : Տանջեմ
հանապազ ՚ի խղճէ մեռց՝ զի
դառնացուցի զքաղցրապուղ
տէրդ իմ. և յոյզք վարանե-
լեան խորհրդոց աննեըելի տան-
ջանաց՝ որ պատրաստեալ եմ
նայ ինձ , իբրև լեռնացեալ ա-
մեհի ալեօք հոգմակոծեն զան-
ձըն իմ, բարեբար և անոխա-
կալ՝ հզօր այցելու օգնեա ինձ ,
և հանդարտեցո զմրրիկեալ ա-
լիս խառնուածեան մտացս յօ-
դուած դէպ ուղեան քո :

Խաղաղութիւն անօրէնութ
իմոյ՝ որպէս հեղեղք պղտորե-
ալք գարնանապայր գետոց ա-
ղտեցին զմեղսուցեալս , այլ դա-
մարտասէր՝ ընչեաց զհոգին քոյ

յրուեթեան կամաց քոց, և ցա-
մաքեցո զհոսանս չարեաց իմոց,
և ողորմութեամբ քովքաւեա
զանօրէնութիւնս իմ, և թող-
ակից արա սիրելեաց անուա-
նդդ քոմ սրբոց, զի ընդ նո-
սին փառաւորեցից զանոխա-
կալ մարդասիրութիւն քո, այ-
ժմ և միշտ և յաւիտեանից յա-
ւիտեանս ամէն։

ԱՂՕԹՔ

Ո՛ ընտրեցեր և ընկալար
զերանելի առաքեալս Քրիստոս
առաջաւ մեր, և հաղորդս
արարեր զնոսա կամաւոր չար-
չարանաց քոց։ Ընդ քեզեաս

առ քեզ ունիմք որք առատ և ընդ ամենայն տիեզերս տուրք եղեն : Արդէս զի աղօթիւքն նոցա և բարեխօսութեամբ խաղաղացուսցես զկենցաղաւարութիւնս մեր . փրկեալ յեղբևելի և յաներևոյթ թշնամէն : Ընդհեա մեզ տէր լսել օրինակի նոցին կեալ , և զվախճանն մեր կնքեա ուղղափառ խոստովանութե՛ի յոյն կենաց յաւիտենից , զի և մեք արժանի եղիցուք մնանել յերկնային խորանն լուսոյ , և ժառանգել զպատրաստեալն ի լինելոյ աշխարհի սրբոց . քոց գթութեամբ , և ընդ նոսին գոհանալով փառ աւրհնութե-

զբեզբնդ հօր և բնդ արբոյ հոգ-
ւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտ-
եանս յաւիտենից . ամէն :

Ինդ ամենայն երկիր երգեսցէ
քաւ նոցա և մինչև ի ծագս աշ-
խարհի են խօսք նոցա :

ՈՒՐՖԱԹ ԱՒՈՒՐ

ԽԱՉՒ

Հայր մեր որ յերկինս. եր 1։
Տէր եթէ կշռիցուն. եր 2։
Լ՚ցաք առաւօտս ողորմութենէդ. եր 3։

Եռաւր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեացին յերեսաց պղեցման։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Որպես սիրեշիք են յարկք քո սէր զօրութեանց, ցանկայ եւ փափագի անձն իմ ի գաւիթս քո։

Ի խորոց կարդ այլ առ քեզ աղեր տէր լուր ձայնի խնդուածոյ։

Եղեցին ականջք քո՝ ի լսել ձայն աղօթից իմոց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես տէր տէր, իսկ ո՛ կարէ կալ առաջի քո, զի՝ ի քէն է քաւութիւն։

Վասն անուան քո հասպեսի տէր, հասպեսի անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ՝ի տէր։

՚Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ, ի պահէ առաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ՚ի տէր։

՚Ի տեառնէ է ողորմութի՛ւն քաղում, և՝ ի նմանէ է փրկութի՛ւն, և նա փրկեսցէ զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։

Տէր ո՛վ կացցէ՝ ի խորանի քում,

կամ ով բնակեցի ՚ի լեառն
սուրբ քո ։

Որ գնայ անբիծ գործէ զար-
դարութիւն խօսի զճշմարտու-
թիւն ՚ի լեզուի իւրում ։

Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուա
իւրով և չար ընկերի իւրում
ոչ արար ։

Նա ՚ի քեզ տէր յուսացայ և
դու լուիցես՝ ինձ տէր աստ-
ուած իմ ։

Բանից իմոց ունկն դիր տէր
և ՚ի միտս առ զաղաղակ իմ ։

Լայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց,
թագաւոր իմ և աստուած
իմ ։

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո՝
կեցո զքեզ քով և լուր մեզ ։

Խաղաղ եմ քո գթութիւնէդ բազմամեղ անձին իմոյ, որովհետեւ աստուած քաւիչ իմ է։ Ո՛վ քեզ անիշաչար տէր մեղայ չարին խաբմամբ, որովհետեւ աստուած քաւիչ իմ է։ Ի քո միանգամ գալստեանն յորժամ գան դատել զերկիր, որովհետեւ աստուած քաւիչ իմ է։

Ո՛ւրախութեամբ դողացաւ ամենամեղ անձն իմ յահեղ քոյ դատաստանաց յանդիմանելի ատենէն։ Վասն զի կամաւ մերձեցայ ի մեղս մեծամեծս, այդ կայ և ինձ անդիմելի պա-

տուհան : Ընդ անկեալ ազա-
չեմ փրկիչ և բարերար , խնայ-
եա յիս՝ի մեղուցեալս , և ո-
ղորմեա ինձ բազմամեղիս :

Ամենակալ քաւեա զմեզ իմ,
զի աստուած ես ապաշխարո-
ղաց : Եւ զհոգիդ սուրբ մի
հաներ յինէն , զի աստուած
ես ապաշխարողաց : Եւ փրկե-
եա զիս յահապին հրոյն , զի աս-
տուած ես ապաշխարողաց :

ԱՒ ԿԵՆՍԱՏՈՒ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉՆ

ՅԻՍՈՒՍԻ

Ելյ ինձ քաւ լնցի պարծիլ, բայց միայն ի խաչ տեառն մե- ր յ Յիսուսի քրիստոսի ։

Օ՜, օրութիւն սուրբ խաչի քո քրիստոս որ կանգնեցեր ի վերս կութիւն աշխարհի սա պահես- ցե զմեզ յամէնայն փորձու- թիւնէ ։

Բանզի ի սմա բարձրացար սա- տուած . և ի սմա հեղեր զ պատուական սուրբ զարիւնդ սա պահեսցե զմեզ յամենայն

փորձութեանէ ։

Ու զքո միւսանգամ գալուստդ ազատութիւդ նշանաւ խաչի քո ցուցեր աշխարհի, աս պահեցէ զմեզ յամենայն փորձութենէ ։

Գաւազան զօրութեան զխաչ քո եաւր մեզ քրիստոս, և սուրբ յաղթեցուք անօրէն թշնամւոյն ։

Սա է զէն յաղթութեան սըրեալ արեամբ որդւոյն աստուծոյ, և սուրբ յաղթեցուք անօրէն թշնամւոյն ։

Սա է աթոռ տէրունեան և զի սմա է բազմեալ քրիստոս որդին աստուծոյ, և սուրբ յաղթեցուք անօրէն թշնամ

ւոյն ։

Սա է սեղան արբուքեան և ի սմա է պատարագեալ Քրիստոս գառն աստուծոյ և սուրբ յաղթեացուք անօրէն թշնամւոյն ։

Սա է կարասիս յաւուր գալստեան փրկչին և պահակ պարծանաց հաւատացելոց, և սուրբ յաղթեացուք անօրէն թշնամւոյն ։

Ընդ այսու կարգ անիցէ լինի խորհրդոյն ընդունարան ամենայն սուրբ քահանայից, ի սաւանաձեւ ծածկոյթ ծածկեալ, քեզ երկիւղածեմ յոդ-

նութիւն ինձ ժամանեա՛ի յեղ-
ցս և՛ի մուտս ։
Ի յերկրէ երկինք և՛ի յերկինս
մեղ անբարբառ բարեխօս ում
սուրբ քառաթև՛ի յահաւոր
և՛ի հրայոյտ փայլմանն կա-
րասես դալով և նախատուշակ
դալստեան որդւոյն աստուծոյ՝
քեզ երկիրպագեմ յօդնութի
ինձ ժամանեա՛ի յելս և՛ի
մուտս ։
Յորժամ յարևելից փայլես
անձառ լուսով՝ լուսաւորե
պհաւաստացեալսն, և դառա-
պարտես զապիկն հրէից անհա-
ւատից ում սուրբ քառաթև,
և վիս լուսաւորեա զհաւատա-
ցեալս մեզօք, և դասակարդեա

՚ի դաս մատենագրի յանձատ
երկնից արքայութիւնդ, զի ան-
դադար օրհնաբանիս, և քո
են փառք յաւիտեանս.
ամէն։

Ստեղնեալ ծառայն մահա-
բերին այն որ բուսաւ ՚ի մէջ
դրախտին փոխան բարձեր զգ
փայտ խաչին, ՚ի դողգոթա հա-
ներ տեղին. զիմ առ ՚ի մեզս
անկեալ զոգի և ծանրագոյն
բարձեալ բեռին, բարձ ՚ի
յուսոյդ ըստ ոչխարին հան ՚ի
յերկինս ուխտեալ տեղին։

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ առաւծոյ։

ԲԱՆ ԼԶ։

Ո՛վ քանզի անթիւ են յա-
ճախեցեալ, և զերծանցու-
թեամբ միշտ առաւելեալ
վրկանաւորդ արդասիք շնոր-
հաց աւ պարտուցս իմոց ա-
ռաւելութիւն, չարչարանացդ
հանդէս և յանձնառութիւն։
Ո՛վ ամենիմաստ ամենից հոգ-
ւոց գոյից արարիչ՝ ի գործա-
րանի մահուն նշանի խաչին
հեղուսեր, զի զձեռնարձա-
կութիւնն իմ ընդդիմութեան
կամաց քոց լեցես։ Ո՛վ ընթա-
յուլականդ լծակցութիւն եր-

կոցունց ասիցդ կեցուցողաց՝ յանապզելուես պատճառ՝ ի պատժարանի փայտին մածուցեր, զի զիահատուցեալս վայրապտութիւն թշուառացելոյ դրաւականեացես գթածարար։

Ա՛ պօտնալ ձեռաց կուիւղացն հրամայեցեր օրհնեալ պապաթանդ, որ զիզենոյն տուն առ ժամայն չորացուցեր, զի և զառ իս ներելոյդ օրինակ կանխաւ առեստրանեացես։ Ա՛ գանողացն ապիրատութեան զհատատելանեալդ աստուած ապառնացար, որ զարուսեակն մըթացուցեր, զի մահացելոյս անձին բարուն

հանդստեամբ հանդերձ գոր-
ծեացես : Ա՛ղ ղհայհոյչացն հր-
նարաւոր չարաբանուի կապ-
տեցեր , որ ղլուանին պատկեր
երանգաւ արեան գունեցեր .
ղի զանհամարձակ լեզուս ՚ի
գովեստ քեղ զօրացուացես :
Ա՛ղ նախատողացն մղեգնու-
թեան սատեցեր , որ զտարբ-
րըս սատանեցեր , ղի զիշուա-
ռացեալս գլուխ գխռուեղ օձ-
մամբ խռչեացես : Ա՛ ՚ի մոլ-
բեցուցչին կարդալ զքեղ ա-
տուածատանիցն՝ զօդուած
ճնօտիցն բաժանեցեր քակ-
տեալ ՚ի միմեանց , որ զկալ-
ծրուքիւն վիմացն հերձեր , ղի
զանուանակս բարեաց հոգիս՝ ՚ի

քերմանէ ընդունայնութեան
ողորմութեամբ հանդարտե-
ցուսցես : Ա՛ղ զպահապանացն
սուրս ընդերացոյ իբեանց մա-
տուցեր , որ զորովային օձին սա-
հեցման հողոյ մատնեցեր , զի
զտատապեալս մարմնոյ ոսկերս
իբր ՚ի դանձարանի պահեալ ,
կենաց յարութեան արժանա-
ցուսցես : Ա՛ղ ՚ի կնքելն զքա-
մին փականս կենդանակիր . քո
պերեզմանին՝ անդրէն յորսայս-
եալս զնոսին յանդունդս երկ-
րի սուզեցեր , զի ՚ի տապանա-
կի անձինս զնշխար լուսոյդ
հանդուսցես : Ա՛ղ ՚ի համբա-
ւելն զքեզ կորուսեալ , և իբր
զերկրաւորս մարմին զողացեալ ,

համայնակինչ և ամենատուր
զսերմն ծննդոցն կրճատեցեր ,
զի զիս զանարժանս յիշատակի
ընտրութեան բարեաց՝ անկո-
րուստ և անվհատելի ընդ փըր-
կեցելոցն հաղորդեսցես : Ա՛Հ
յարծաթոյն կրկնակապէն կա-
շառագործ , որ՛ի գանձարա-
նէ հօր քումմ նուիրանայ քեզ
պրաւ մատնուէ և անարգուէ
մանաւորեցին՝ զուրացողացն
մոլեգնելոց , ըստ հին հարուա-
ծոց հանուայն Մովսեսու՝ ՚ի յար-
ձան քարի յեզանակեցեր , զի
զիս զվերնայեալս ՚ի հաստատու-
թեանց և ընդ իշխանութ մա-
հու վաճառեալս՝ արեամբ քո
փրկեալ , ՚ի հաստատութիւն

վիմիդ կառուսցես : Օրհնեալ
երկին , օրհնեալ վերատին , յա-
ւիտենից յաւիտենից .
ամէն :

ԱՂՕԹՔ ԱՒՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌՆԵՑԻՈՑՆ

Լսական քարի և ամենա-
կարօղ զօրութիւնն աստուած
յաւիտենական որ յայսմ աւուր
հրամայեցեր երկրի , և ե-
ղիցին անասունն և զաղջունն և ըս

պատանս ըստ ազգի, և չհանդուրժեալ քնութեամբ բարիդ՝ արարեր զմարդն ի հողոյ ի պատկեր և ի նմանութիւն արարչապետիդ սիրելւոյ, և կացուցեր տէր և իշխան ի վերայ ամենայն գոլորեցուանց քոց արարածոց, և զգուշացուցեր զնա կալ ի պատուիրանի քումմ, և վայելել զբարիսն զորս ետուր նմա ձրի և առանց փոխարինի ի քումմէ առատութենէ։

Եւ արդ տէր իմ և աստուած իմ, որ զնա հողս անարգութեան այսպիսի անկշռելի բարութեամբ բարդաւաճեցեր, եւ ինքնին հրապուրա-

նայ թ ընամէոյն կենայ անսայ-
եալ՝ պատուիրանայ կենարա-
րիդ հետեցի, և օտարացայ
՚ի նմանութենէ հաստողիդ ի-
մոյ աստուծոյ ։ Եղծի զգեղեց-
կութիւն կերպարանայ հոգ-
ւոյս ազգի ազգի անօրէնու-
թեամբ, և ոչ զարհուրեցայ ։
Պերճացուցեր զիս իմացական
մտօք խորհիլ ՚ի չարէն և ընտ-
րել զբարին. իսկ ես վարեալ
անմտութեամբ՝ յօժարեցայ ՚ի
չարիս ։ Ընդարձեր ՚ի նմանու-
թիւն աստուածութեանդ քո
անձնիշխան կամօք և ես ծա-
ռայ եղեալ կրից մարմնոյս՝ հա-
ւատարեցայ անասնոց անբա-
նից ։ Ծողմ զայս հրամանայ

քոյ՝ զոր եւտուր ինձ առաքնոյ
դեղնուլաւ զգնացս ասից իմոց
՚ի ճանապարհ ուղիղ երկնից
օթևանին և ես ընդ խաւար
գնացեալ անկայ ՚ի խորխորատ
անեղանելի վհի ։

Այլ դու մարդասէր և երկայնամիտ՝ մի խոպան բարկանար ինձ և մի ոխս պահեր յանիւխտն, զի ՚ի քեզ անկայ ես յարպանդէ, և դու ես առուած իմ և տէր ։ Զթա յիս ՚ի գործս ձեռաց քոց, և նոր ըստեաս վնանգարուեալ մեղաց պատկերս բարեփառութեան քո ՚ի ձեռն առաւածելէն շնորհաց քոց ։ Ա՛ուաւարեա զանձս մուսց իմոց ուղղել զշաւիղ

զըս ՚ի ձանապարհս օրինաց
քոց : Սանձակոծեա զերկրա-
քարշ բաղձանս և զանբան կը-
ցից բռնութիւն երկիւղիւդ
քով սրբով : Վաւեա զհոգի
իմ սիրով աստուածութեանդ
քո՝ մատուցանել պատարագ
օրհնութեան լսո հաճոյից
բարեբարութեան քո : Ա՛ի թո-
ղուր զիս ՚ի ձեռս թշնամւոյն
փրկութեան իմոյ , որ հան-
դերձեալ է արկանել զիս ՚ի խա-
ւարն արտաքին , այլ լեր այցե-
լու բարեգթութեամբ քով :
Ընկաւ բեկաւ զօրութիւն
իմ ՚ի մահաբեր հարուածոց
հակառակորդին , և մեջք իմ
կցեցան ՚ի հող ՚ի ծանրութե-

նէ բեռանցս մերոց. այլ զո-
ղորմած, յարո զբաղմամբ
անձն իմ, և զօրացո զիս ի ծա-
ռայելոյ զբարիս, և խոկալ ըզ
հրամանս օրինացդ քոց: Ա-
րաց ի ծառոյ անեղեայիդ վի-
շապին, և մահ անմեռ կայ
առաջի իմ յամենայն ժամ. զը-
նա չիս օրհնեալ և ամենո-
ղութեամբ և մատո ինձ զգեղեցիկ
ապաքինիչ երկնաձիր շնորհաց
քոց, զի կեցից և փառաւո-
րեցից զանձամբ մարդասիրու-
թիւն քո, այժմ և յանվախ-
ճան յաւիտեանս. ամէն:

Խաչ քո եղիցի մեզ ապա-
հէն աեր յիսուս, յորժամ ե-
լեխ վառօք հօր ընդ ամպս
լուսաւորս, յայնժամ մեք մի
սմաչեացուք յուսացեալքս ի
քեզ, այլ զօրութեամբ քով
մեծաւ բերկրեացուք ընդ ա-
ղ քումմէ որպէս զորդիս լու-
սոյ և զորդիս առնչեաւն։

Օգնեա մեզ աեր, օգնեա
մեզ աստուած փրկիչ մեր, վա-
աքն մեծի փառաց անուանդ
քո. աեր փրկեա զմեզ և քա-
ե զմեզս մեր վասն անուան ք
րոյ. պարապեալ պահեա
զան ի քեզ ապաւինեալս ընդ
հովանեաւ սէր և պատուակա
խաչի քո ի խաղաղութեան։

վրկեա յերևելի և յաներևոյթ
թշնամւոյն . արժանաւորեա
պահպանեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Ձայր մեր որ յերկինս . եր 1 :
Օրհնեցից զտէր յամենայն
ժամ յամենայն ժամ օրհնու-
թիւն նորա ի բերան իմ :

ՀԱՒԱԹ ԱՒՈՒՐ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

Հայր մեր որ յերկինս. ել 1։
Տէր եթէ զբլթաւնս. ել 2։
Լայք առաւօտու ոգ. ել 3։

Քահանայք կո գգեցցին զարդարութիւն
եւ սուրբք կո ցնծացեն։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մնացուք ի յարկս նորա, երկիրպագցուք
ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա։

Տէր լուր աղօթից իմոց,
ունկնդիր լիր խնդրուածոց իմոց

ճշմարտութեամբ քով։
Լսուր ինձ արդարութեամբ
քով և մի մոռաներ ի դատաս-
ման ընդ ծառայի քումմ, զի
ոչ արդարանայ առաջի քո ա-
մենայն կենդանի։
Ալածեաց թշնամին զանձն
իմ, խոնարհ արար յերկիր զկ
կեանս իմ, և նստոյց զիս ի
խաւարի որպէս մեռեալ յա-
ւիտենից։
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս,
խորհեցայ յամենայն գործս
քո, յարարածս ձեռաց քոց
խորհեցայ, և համբարձի առ
քեզ զձեռս իմ։

Ընձն իմ որպէս երկիր ծարա-
ւիէ առ քեզ, վաղվաղակի լու-
ինձ տէր, զի նուաղեցաւ յի-
նէն հոգի իմ։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն, զի մի նմանիցիմ այնո-
ցիկ որ իջանեն ի գուբ։

Լսել արա ինձ առաւօտու
զողորմութիւնս քո, զի ես ի
քեզ տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր և
գնացից, զի առ քեզ տէր
համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս ի թշնամեացդ իմոց
տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ
արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո զի
դու ես աստուածդ իմ։

Ձուդի քո բարի առաջնորդեա
ցկ ինձ ի յերկիր ուղիղ։
Ալան անուան քո տէր կե-
ցուացես զիս, արդարութ-
քով հանցես ի նեղութենէ
զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով սատակ-
եա զթշնամիս իմ և կորո զա-
մենայն նեղիչս անձին իմոյ զի
ես ծառայ քո եմ։

ՀԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ըներևութից քննօղ պաղա-
նեայ, թժշկեա զհոգւոյ իմոյ
զհիւանդութիւնս և կեցո մի-
այն մարդասէր։ Որ երկայնա-

միտք ես առ ամենեսեան՝ ա-
ղաչեա անձին իմոյ բազմամե-
ղի և կեցո միայն մարդասէր :
Ամենաբաւական ողորմութիւնդ
ընդէ պարզեւեա ինձ յահա-
գին աւուրն զթողութիւն, և
կեցո միայն մարդասէր :

Անդք իմ բազումք են յոյժ,
ծանր են քան զաւազ ծովու,
քանզի քեզ միայնոյ մեղայ, ո-
ղորմեա ինձ աստուած : Նայ
ուր զդուռն ողորմութեան՝
որ ողբալով կարդամ առ քեզ,
քանզի քեզ միայնոյ մեղայ ո-
ղորմեա ինձ աստուած : Ընդ
յիս զթութիւնդ քո բա-
զումդ և մարդասէր, քան-

զի քեզ միայնոյ մեղայ ողորմեա
ինձ աստուած ։

Ողբայր զիս յորոգայթէ սատանայէն և յամենայն վտանգից ապրեցո և ողորմեա ։ Յանեղբևոյթ թշնամւոյն և ի դաղտնի նէր նեռից բանսարկուին պահեա և ողորմեա ։ Փրկեա զիս ի յանցանաց մեղաց իմոց , և նորոգեա զիս հոգւով գիտութեան և ողորմեա ։

ՄԱՂԹԱՆՔ ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏՍ

Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք ա-

նուան քո. զի օրհնեացես
դու զարդարն :

Ընդառ ձշմարիտ աստուա-
ծային օրինաց, և հաստատու-
թիւն հաւատոյ ազգի մարդ-
կան տէր ոչ դրիդոր, ՚ի մայր
Թողական աթոռս քո հայցեա
ւան մեր ՚ի քրիստոսէ :
Որ քրիստոսանուէր կոչմամբն
ծաղեցար որպէս զարեգակն,
և լուսաւորեցեր զՀայաստան
աշխարհս աստուածգիտու-
թեամբ, անդադար բարեխօս-
եա ւան անձանց մերոց :

Ո՛ արժանահռա մահտուրա-
ժամ ՚ի ցասմանէ քում հրա-

մանի՝ բարձ ի մէնջ բարեխո-
սութեամբ և աղօթիւք սրբո-
բոյն յակոբայ, սէր առա-
ուած հարցն մերոց։

Որ առացեր ողորմութիւք
չինել զաշխարհս ի սկզբանէ,
ողորմեալ որդւոց արամայ՝ ե-
տուր յաղթէն արշակունեա
հալիւն ընտրեալ զտուրքն ներ-
սէս, աղօթիւք սորա ողորմեա
մեզ աստուած։

Որ հրաւիրեցեր զյաւաջա-
գոյն ընտրեալսն ի սկզբանէ
աշխարհի ի հարսանիսն ա-
նապական, կոչեալ յուրախու-
ն ընդ բազմեալսն յաւարտս

տին ՝ զաստուածպղծեցին . ա-
ղաչանօք սորա կեցո զնա վա-
ռաց Թագաւոր :

Ար անապական բանին քա-
րոզ կոչեցար բերան ոսկի . յոր-
մէ աղբիւր կենաց հոսեալ ար-
բուցանելով քառավտակ բըն-
տանեաւքդ հանուր տիեզերս ,
մաղթեա փրկողին զԹողու-
թիւն մեղաց իմոց :

Ուսուցչապետ խոհասիւք ,
լոյս եղեալ աշխարհի համաճա-
պօղ գոլով՝ լուսաւորեաց զե-
կեղեցի տաստուածային բանիւ
երանելին բասիլիոս . մաղթա-
նօք սորա խնդրեմ զԹողու-
թիւն մեղացս :

Ար լուսով աստուածային

բանին զարդարեցեր զեկեղեցի, և զվաստարն անդիտութեան հալածեցեր յորդւոց մարդկան ով տէր սուրբ դրիդար բարեխօսեա վասն իմ առաքինածին բանն հօր։

Հայցան անմարմինքն՝ տեսանել զերանելին նիկողայոս, որ ի մարմնի վարս ըստացեալ անհամեմատ մարմնաւորաց. աղօթիւք սորա հայցեմ զթողութիւն մեզաց։

Ընդային ճառագայթ որ ի հօրէ մեզ ծագեցար, և լուսաւորէք զսիրեղերս ի ձեռն սուրբ հայրապետացն, աղօթիւք սոցա քրիստոս ողորմեա ինձ։

ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ։

ԲԱՆ ՀԱ։

Եւ քանզի երջանիկքն և վառաւորեալքն սէյն պարք, յորոց ամանք դոյզն ինչ գմեծցին և յաճախութիւնս հաւատոյ տեցան, փոքունս սատանեցան և մեծապոյն վառմամբ նշուլից հոգւոյն մաքրութեամբ լուսաւորեցան։ Յորոց մինն զպանդուածոյն յայտնէ զհաստատակամութիւնն, իսկ միւսն զերկրպագանցն քան զնութիւնն օրինս, վարս և առաքինութիւնս հրեշտակաց։

Եւ այդ նոքա՝ որ օրհնեալքն են յամենիշխանն քերանով աստուածաշունչ հօրն Աբրահամ. ընտրեալքն ասնեալքն խնկեալքն և բարեբանեալքն, իբրև զանդամս Քրիստոսի պաշտեցեալք, և իբրև զօմիեւանս հոգւոյն սրբոյ յարտաքեալք, յորս չիք ինչ նշմարանք և կամ դիւտք խաւարի, այլ ամենևին անկեղծութիւն, և լուսաւոր արդարութիւն, և ոչքան մարթ է զմարդն աստուծոյ՝ աստուծոյ նմանեցուցանել: Երեսք պարզք և անպատկառելիք, կրօնք բարձունք և անխոնարհելիք, կեանք զգաստ և անաստղա-

նելիք, պաշտօն առ ՚ած կարծր և անփոխարկելի, ընթացք ա-րիականք և անկասելիք, ճըշ-մարտութիւն միաստար և ան-ցընդելի, դիմադրաւութիւն զօրեղ և անհերքելի, տեսա-ւորութիւն պայծառ և ան-ապշելի, խնամատարութի վեր-նական և անկոխելի, պատկեր մաքուր և անաղարտելի: Օ՜ն-րոց կերտարանս և գիշատա-կաս անուանցն տալչել՝ աս-տուած իսկ վարդապետեաց, և նոքօք հաճութիւն ՚ի մէջ խը-ոսելութեան արարչիդ բան

լուսաւորեաց: . . . .

Ա՛յլ դու ինքն օրհնաբան-եալ անանձն Թագաւոր բարի

երկնաւոր մարդասէր Քրիս-
տոս, առաւծոյ կենդանւոյ մի-
ածին որդի, հզօր բարձրեալ
անքննին անճառ քաւիչ ահա-
ւոր, առատեա՛ ի ձեռն ամ-
բոխեալ ալեաց ոգւոյս ծփա-
նաց, արձանացս զծաւալս մո-
լեգին շարժման արտից խառ-
նուածեան, ընդոստնեա՛ ի սան-
ձըս կապոյ երասանաց ըմբռն-
ման զգնդեալ մոտաց վայրա-
պուտ։ Նզնոյ խաղաղուե՛ հզ-
րամանաւ մեծիդ ամենակարան
բերքոյս առատման, առատակեա
խաղանեա զբաղմապղեան
անդամս ուրուականս գաղտ-
նեաց ամօթոյս երկրակենցա-
ղըս հինից։ Պրեպես աղօ

մշտամոտյցս պայս նորընծայ
տաւ ողորմածդ թախծագին
ձայնի ողբերգարկուԹԵ այսր
մատենի: Ձան ՚ի խորոց մա-
հուս անդնդոց չքնաղ ապրե-
ցեալ ընդ մարդարէին վրկե-
լոյ. ընկալ զխոստովանուԹի
անձնապատաս բանիս ՚ի հոտ ա-
նուշից. չնորհեա վախԹար
դառնուԹեան վշտաց ուժգին
հեծուԹեան յուսահատելոյս:
Ու քեզ ընդ Հօր հոգեսփո-
փօքով վիտք պատիւ և իշխա-
նուԹիւն յաւիտեանս. ամէն:

ԱՂՕԹՔ ԱՒ ՀԱՅՐՆ ԵՐԿՆԱՒՈՐ

Ի ԲԱՆԻՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԱՒՌԵՑԻՈՑՆ

Ընտրած ամենակալ՝ անբաւելի և անճառելի, անաշխատ բնութիւն և անսկզբնական զօրութիւն, որ յայսմ աւուր հանգեար յամենայն գործոց քոց ըստ արարեր, և օրհնեցեր և սրբեցեր զնա առ ամենիմաստ խորհրդով և կանխագիտութեամբ քով։

Ընդ՝ ես ծնանիցես մեզայ՝ անհեթալ կամ յախտ գառնապին ցաւոց հոգեկան վնասուց,

զոր ընդեաց յիս հոգին մահա-
ծին իշխանին խաւարի, և ոչ
գոյ ինձ հանդիստ ՚ի դժնդակ
տանջանացս: Այլ դու ամե-
նազօր, ապաքինեա զանբժշկե-
լի հիւանդութիւն հոգւոյս
աննահանջելի հրամանաւ քով,
և հանդո զիս յանհնարին տան-
ջանացս՝ որով հասեալ կամ ՚ի
գրուն մահու, զի ամենայնի
կարօղ ես և հզօր, և չիք քեզ
իր անհնարաւոր:

Սէր երկրաւորացս և բազ-
մանք հեշտալեաց դերեալ
դերեալ զմիտս իմ՝ չարաչար
վշոք ծառայեցուցանեն զիս
հանապազօր ՚ի գործս և ՚ի
անօրէնս, և ոչ երբեք առն գոյ

և դադար՝ ոչի առնուլ և խո-
հալ խորհել զերս ազատուե
յանտանելի կրից կարեաց,
և զառն աշխատութեանցս:

Ես ահա ալաչեմ զքեզ բա-
րեբար, որ վրկուԹիդ ես ա-
մենայնի և դիւրիչ վշտաց նե-
ղելոց, տուր ինձ զտանել ելս
ի տառապանաց աստի յաղա-
տութիւն մշանջենաւոր կենաց
և անանց հանգստեան, յոր-
մէ մերժեալ են ցաւք և հե-
ծութիւնք...

Տարակուսեալ վարանիմ
ևման բազմութե մեղաց իմոց,
յորժամ նկարեմ առաջի աչաց
սեաւութեան մտացս զդատաս-
տանն անողոք, զմերկասա-

բանող յանդիմանութիւն ամ
պարծող, զպատիժն առակալի մե-
ղաւորաց և անդարձից, զհու-
րըն անշէջ, զորդնն անմահ, և
զդատապարտութիւնն յաւի-
տենական:

Եւ քանզի մշ կարեմ ի-
մանալ զօրութեամբ Թօթա-
փել յանձնէ զբեռինս մե-
ղաց, և աղաւթիլ յարժանա-
հաս պատժոցս. վասն որոյ ան-
ձանր բեկեալ գոչեմ առ քեզ
մարդասէր. պարծակից լեր ինձ
՚ի պատնալ յեղս յանօրէնու-
թենէ գնացից իմոց՝ և դիմել
առ քեզ յամենայն զօրութե-
նէ և ՚ի մտաց, և արտասուաւ
զղջմամբ գտանել զԹողութի

և զինարհն . և ողորմութեամբ
քոյ արժանաւորիլ ընդ սու-
բըս քո միանձնեաւոր հանդըս-
տեան յարքայութեան քոմ
յերկինս , և ընդ նոսին վա-
ռաւորել անըռելի դոհաբա-
նութեամբ զամենազօր տե-
րութիւն քո յամենայն յաւի-
տեան . ամէն :

ԱՂՕԹՔ

Որ ընտրեցեր և ընկալար
զերանելի Հայրապետս քո Վՙ
առաւուած մեր , և հաղորդս ա-
րարեր զնոսա կամաւոր չար-
չարանաց քոց : Աղ՝ բարեխօս

առ քեզ ունիմք, որք առաւ և ընդ ամենայն սիեզերս սուրբք լցեն: Արդեօ զի աղօթիւքն նա- ցա և բարեխօսութքն խաղա- ղացուսցես զկենցաղավարու- թիւնս մեր, վրկեալ յերեւե- լի և յաներեւոյթ թշնամւոյն: Շնորհեա մեզ տէր լսել օրի- նակի նոցին կեալ, և զվախ- ճանն մեր կնքեա ուղղափառ խոստովանութեամբ ՚ի յայս կենացն յաւխտենից. զի և մեք արժանի եղիցուք մըտա- նել յերկնային խորանան լու- սոյ և ժառանգել զպատրաս- տեալն ՚ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց զարքայութիւնդ, և ընդ նոսին գոհանալով վա-

առաւօտեցուք զքեզ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ
և միշտ և յաւիտեան յաւի-
տենից. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս. եր 1:
Օրհնեցից զտէր յամ ժամ
յամ ժամ օրհնութիւն նորա
՚ի բերան իմ:

ԸՊՕԹՐ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

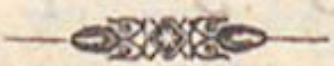

Նախ քան զխոստովանութիւնն:

Ի քեզ յուսացան հարքն մեր, յուսացան՝ ի քեզ և փրկեցեր զնոսա:

Ո՛ր քեզ աղաղակեցին և կեցին, ի քեզ յուսացան, և ոչ ամաչեցին:

Ա՛յլ ես որդն եմ և ոչ եմ մարդ նախատինք մարդկան և արհամարհանք ժողովրդոց:

Ո՛վ հեղս իմ ցուցից քեզ, և զաւրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ի քէն:

Տէր վրկեա զիս և բաւեա ըզ
մեզս իմ վասն անուան քո։
Օ՜ արթո զօրութիւնդ քո և եկ
՚ի կեցուցանել զիս։
Լուր ինձ արդարութեք քով
և մի մոռաներ ՚ի դատաստան
ընդ ծառայի քում, զի ոչ ար-
դարանայ առաջի քո ամենայն
կենդանի։
Ած քեզ տէր համբարձի զաչս
իմ, որ բնակեալդ ես ՚ի յեր-
կինս։
Արդէօ աչք ծառայի ՚ի ձեռն
տեառն իւրոյ, և որպէս աչք
աղախնոյ ՚ի ձեռն տիկնոջ
իւրոյ։
Այնպէս են աչք մեր առ քեզ
տէր աստուած մեր մինչև ո-

ղորմեացիս ՚ի վերայ մեր ։

Աղօրմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ զի բազում լցաք արհամարհանաց ։

Աղօրմեա ինձ տէր զի նեղեալ եմ ես , խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ աչն իմ անձն իմ և փոր իմ ։

Աղօրմեա ինձ աստուած , զի կոխեաց զիս մարդ , զօրհանաս զամէն պատերազմունք նեղեցին զիս ։

Աղօրմեա ինձ աստուած ողորմեա ինձ , զի ՚ի քեզ յուսացաւ անձն իմ ։

Աղօրմեա ինձ տէր , զի առ քեզ աղաղակեցի , ուրախ ա- րա զանձն ծառայի քո , զի առ-

քեզ տէր համբարձի զանձն
իմ ։

Աղաչեա՛ ինձ տէր և տես ըզ
խոնարհութիւն իմ՝ի թշնամ
եաց իմոց, ո՛ բարձր ազատել
զիս՝ի մահուանէ ։

Լո՛ւր ամուսած աղօթից իմոց
յաղաչել առ քեզ՝ յերկիւղէ
թշնամւոյն փրկեա զանձն իմ ։
Լո՛ւր ինձ ամուսած փրկիչ
իմ, յոյս ամենայն ծագաց
երկրի և ովք՝ի ծով հեռւ ։

Լո՛ւր ինձ տէր զի քաղցր է ո՞
ղորմութիւն քո, ըստ բազում
գթութեան քո հայեա յիս
և մի դարձուցաներ զերեսս
քո՝ի ծառայէ քումմէ ։

Լո՛ւր տէր ուղղութեան, և

նայեա ՚ի խնդրուածս իմ, ուն-
կընդէր աղօթից իմոց, զի առ
քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ։
Լուր աչեր ձայնի խնդրուա-
ծից իմոց, յաղաչել ինձ առ
քեզ ՚ի հաւատոնալ ձեռաց
իմոց ՚ի տաճար սուրբ քո։
Լուր տէր աղօթից իմոց ուն-
կըն դէր խնդրուածոց իմոց,
արտասուաց իմոց մի լռեր։
Փրկեա ՚ի սուտ զանձն իմ, և
՚ի ձեռաց շանց զմիամօրուա-
թիւն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի բերանոյ առիւ-
ծոյ, յեղջերց միեղջերուի ըզ
խոնարհութիւն իմ։
Փրկեա զիս յարենէ աստուած
աստուած փրկութեան իմոյ,

ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու-
թեան քումմ։
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց
աստուած, յայնցանէ որք յա-
րուցեալ են ՚ի վերայ իմ։
Փրկեա զիս յայնցանէ որ գոր-
ծեն զանօրէնութիւն, յարանց
արիւնահեղաց ապրեցո զիս։
Փրկեա զիս ՚ի խաւարէ և ՚ի
ստուերաց մահու, և խզեա
զկապանս իմ։
Տէր առաջի քո է ամենայն
ցանկութիւն իմ, և հեծու-
թիւն իմ ՚ի քէն ոչ ծածկե-
ցաւ։
Տէր մի սրտմտութեամբ քով
յանդիմաներ զիս, և մի բար-
կութեամբ քով խրատեր զիս։

Տէր լուր աղօթից իմոց, աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի դարձուցաներ զերեսս քո յիւնեն։

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ, նայեա՛ ի ձայն աղօթից իմոց ՚ի կարդալ իմում առ քեզ։

Տէր առաւաւած զօրութեանց ո՛նման է քեզ, հզօր ես դու ատէր, և ճշմարտութիւն շուրջ է զքեզ։

Տէր ատէր մեր զի՞ սքանչելի է անուն քո ՚ի վերայ ամենայն երկրի։

Տէր առաւաւած իմ՛ ի քեզ յուսացայ փրկեա զիս և յամենայն հալածչաց իմոց ապրեցո զիս։

Տէր աստուած մեր ստացիր զմեզ, զի բաց ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, և զանուն քո անուանեմք զօրհանապազ։

Աստուած դու ծանեար զանդիպումն իմ, և յանցանք իմ ի քէն ոչ ծածկեցան։

Աստուած զկեանս իմ պատմեցից քեզ, եդից զարտասուս իմ առաջի քո, որպէս խոտացար դու ինձ։

Աստուած ի բաղում ողորմութեան քում լուր ինձ, ի ճշմարտութեան փրկութեան քո։

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ

խմոյ։

Աստուած յանուանէ քուէ կէ-
տո զիս և ՚ի զօրութեան քուէ
իրաւ արա ինձ։

Աստուած ած իմ ես առ քեզ
առաւօտ առնեմ, ծարաւեաց
առ քեզ հոգի իմ, քանիպա-
տիկ ևս և մարմին իմ։

Աստուած զօրութենդ դարձ
հայեաց յերկինից և տես, այց
արա այգւոյս այսմիկ և դար-
մանն տար սմա, զոր սնկեաց
ակ քո։

Երդ ընդէր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէր խռովես զիս.
յոյս ում աստուած խոստո-
վանեսցիմ, փրկիչ երեսաց իմ
իմոյ աստուած է։

Խոստովան եղէց քեզ ՚ի ժո-
ղովուրդս մեծ, և սաղմոս ա-
սացից քեզ յազգս։
Խոստովան եղէց մեռանել ըստ
արդարութեան քո և սաղմոս
ասացից անուան մեռանդ
բարձրելոյ՝։
Խոստովան եղէց քեզ յաւի-
տեան զի արարեր, և համբե-
րից անուան քում, զի քաղցր
է առաջի սրբոց քոց։
Խոստովան եղէց ա՛ռ քեզ
մեր աստուած իմ բոլորով
սրտիւ իմով փառաւոր արա-
րից զանուն քո յաւիտեան։
Խոստովան եղէց քեզ մեր բո-
լորով սրտիւ իմով, առաջի հր-
եշտակաց սաղմոս ասացից

քեզ ։

Խոտովան եղկոտք անուան քոմ մեծի, զի ահաւոր և սքէ, և պատիւ Թագաւորի զիբաւունս սիրէ ։

Տէր հան ’ի բանտէ զանձն իմ պահանամ զանուանէ քոմ մէ ։

ԱՂՕԹՔ ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու՝ իսահակայ՝ յակոբայ և զաւակի նոցա արդարոց. ամենակալ տէր լծող զմեզս իմ ։

Ով արարեր զերկինս՝ և զեր-
կիր, և զամենայն զարդ նոցա.
ամենակալ տէր Թող զմեզ
խմ։

Ով կապեցեր զծով բանիւ հր-
րամանի քո. փակեցեր զխորս,
ինքեցեր ահաւոր և փառա-
ւորեալ անուամբ քով. ամե։
Ով ամենայն ինչ ստեղծ և դո-
ղայ յերեսաց ահի զօրութե
քո. ամենակալ տէր։
Ընդառաջ ելանել ամենայն
փառաց արքունեան քո. առա-
ւել և բարկութիւն ապաշ-
նելոց քոց ի վերայ մեղա-
ւորաց. անչափ և անքննին են
ողորմութիւնք աւետեաց քոց.
ամենակալ տէր։

Տու տէր բարձեալ զմած, երկայնամիտ, բազումողորմ, և ճշմարտութեամբ. ամենակալ տէր։

Տու աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխարութեան ժամն արդարոցն՝ որպէս Աբրահամու Իսահակայ և Յակոբայ, որք ոչ մեղան քեզ. ամենակալ տէր։

Այլ եղեր ապաշխարութեան ժամ իմ մեղաւորիս. զի մեղայ առաջի քո ահագին ծովս, և բազմացան անօրէնութիւնք իմ. ամենակալ տէր։

Ձեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձրութիւնս երկնից, ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ. ամենակալ։

կորացեալ եմ ես ՚ի բռնու-
թենէ կապանաց երկաթից ,
և ոչ պոյ ինձ հանդիստ . ա :
Խարկացուցի զբռնութիւն ,
և զչար առաջի քո արարի .
կանգնեցի պատկեր՝ և բաղ-
մացուցի զպատուն անձին ի-
մոյ . ամենակալ տէր :
Ես արդ տէր , խոնարհեցու-
ցանեմ զծունր սրտի իմոյ , և
հայցեմ ՚ի քեզնէ քո մահ .
ամենակալ տէր :
Անձայ տէր մեղայ , և զանօ-
րէնութիւնս իմ ես ինձէն դի-
տեմ . ամենակալ տէր :
Ընկճեմ և խոնարհեմ ՚ի քէն
լծոյ ինձ տէր , լծոյ ինձ , և
մի կորուսաներ զիս ընտ անօ-

բնութեան իմոյ. ամենակալ։
Ո՛վ յաւիտեան բարիանալ
լինձ տէր, և մի յիշեր զչարիս-
սըն իմ. և մի պատուաստեր
զիս ընդ իջեալսն ՚ի նեղքոյ
երկրի չարեօք. ամենակալ։
Ո՛վ դու աստուած՝ աստուած
ապաշխարողաց ես. և յիս
ցոյց զբարերարութիւնդ քո,
որ անարժան եմ. ամենակալ։
Կեցոյ զիս զի քոյ բազում
ողորմութեան քում. և ես
օրհնեցից զքեզ զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոց. ամենա։
Ո՛վ քեզ տէր՝ օրհնեն ամենայն
զաւարթութիւնք երկնից. և քո են
վաստք յաւիտեանս. ամէն։
Փառք հօր և որդւոյ և հոգ-

ասն ասէ. Այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն։

Ընդառէմ և խնդրեմ՝ ի քէն
տէր, թող լինձ զմեղս իմ։
Բաղումսղորմ տէր, ողորմեա
լինձ։
Ընտուած՝ քաւեա զիս զմեղա-
սորս՝ ի մեղայ, և կեցո։
Ընտուած՝ պճա յիս՝ ի մեղու-
ցեալ ծառայս, և ողորմեա
լինձ բազմամեղիս։
Ընդհանրհնեալ սրբուհի՝ և միշտ
կոյս ատուածածին Մարիամ.
բարեխօսեա առ տէր վասն
մեր։
Ընդհանուր սուրբք Ընտուծոյ

քարեխոսեցէք առ Տայր ի
յերկինս վասն մեր մեղաւո-
րացս :

Բրիստոս որդի աստուծոյ ա-
ղաչակալ , ընկալ զաղաչանս
մեր . զի ի քեզ են ապաւին-
եալ անձինք մեր :

Յաղթօղ զօրութեամբ՝ տուր
և կենդանարար և պատու-
հան խաչի քո տէր՝ պահպան-
եա զմեզ :

Ողորմեա տէր զհրեշտակ խա-
ղաղութեան քո . որ եկեալ
պահեսցէ զմեզ անխռով ի
տուէ և ի գիշերի :

Ն՚ մարդասիրութեամբ քով
յիշեա զմեզ տէր՝ յիշեա զմեզ ,
յորժամ գաս արքայութեամբ

թով, և պարտեա մեզ։

ԿԱՐՈՋ

Նիւեալքս՝ ի խոստովանու-
թիւն ապաշխարութեան՝ հա-
ւատով զոյս միածնի որդւոյն
աստուծոյ դիցուք՝ ի սիրտս
մեր, խնդրելով՝ ի նմանէ զո-
քառութիւն և զթողութիւն
յանցանաց մերոց։ Այսն զի
նա ինքն է նախախնամօքն աս-
տուած յաւիտենական, որ եկն
կամաւ հօր՝ ի փրկել զաշխար-
ծս, և առաջ՝ զինքն լինել
քառիչ մեզաւորաց, քան ա-
պաշխարողաց։ Հնարհելով զո
հանդիսաւ աշխատելոյ, զո-
դունելով զծանրաբեռնեալն

և պատժանեալքս մեղաւք յա-
պաշխարութիւն քաւութե ։
Ընդ՝ եկայք ամենեքեան, խո-
նարհեալ անձամբք՝ բեկեալ
սրտիւք՝ անկցուք և լացցուք
առաջի տեառն արարչին մե-
ծոց . զի անցուսցէ՛ ի միջոջ ըզ
ցասումն սատանայի յանցա-
նաց մերոց բարերարութիւն
իւրով ։ Ընդունակալ տէր աստ-
ուած մեր՝ կեցո և ողորմեա ։

Զ Ղ Ջ Ո Ւ Մ Ն

Անդադար ամենասուրբ եր-
րորդութեանն՝ հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ ։ Անեղացե-
ալ եմ աստուծոյ ։ խոստովա-
նիմ առաջի աստուծոյ՝ և սըր-

բուհոյ աստուածդնին՝ և առաջի քո հայր առբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ եմ։ Կանգի մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով. կամայ և ակամայ, գիտութեամբ և անգիտութեամբ, մեղայ աստուծոյ։ Մեղայ հոգւով և մարմնով առաջ. մտօքս և շարժմամբ առաջ. մարմնով և պատկերութեամբ առաջ։ Մեղայ զօրութեամբ հոգւոյս. խորհմանկութեամբ, անզգամութեամբ, յանդգնութեամբ և երկչոտութեամբ, շռայլութեամբ և ժլատութեամբ, զեղխութեամբ և անկրաւութեամբ, չարահաւանութեամբ, յա-

ահաւոր լեռամբ և լերամբ
ուլեամբ մեղայ առաջոյ:
Ա՛ղայ չար խորհրդով մտայն,
նենգութեամբ, սուտով,
խեթիւ, մախանօք, յաչտա-
նօք, ծուլութեամբ, պոռնի-
կական խորհրդով, արուական,
իգական, անառնական, գո-
րասական, գաղանական, ՚ի
գիշերի և ՚ի տուընջեան, ե-
րազական գիշուեամբ, և
անլսական գարշ աղտեղու-
մեղայ առաջոյ: Ա՛ղայ ցան-
կութեամբ մարմնոյս, հեշտու-
թեամբ, պղերգութեամբ,
յօրանջմամբ քնոյ, շարժուած
մարմնոյս, և դադրարձու-
թեամբ ՚ի պէս պէս տեսս,

հեշտասիրութեամբ լսելեացս, տրտունջ թեամբ աչացս, ցանկութեամբ սրտիս, խռովութիւն ունդացս, պատշաճութեամբ բերանոյս, անժուժկալութիւն, շահասիրութիւն և սրբեցութիւն, մեղայ տուողդ։ Անդամ չարաբանութեամբ լեզուիս, սուտ երդմամբ, երդմնադրժութեամբ, հակառակութեամբ, վիճաբանութեամբ, բանսարկութեամբ, շռայլութեամբ, քուր, պատրկաբանութիւն և ծաղր, ղեսխոսութեամբ, հերձախոսութեամբ, և անիծաբանութեամբ, տրտնջելով, դժգոհելով, բամբասելով և

հայհոյելով, մեղայ ՚ի : Մեղայ
գողութեամբ ձեռացս . սպա-
նել, զրկել, հարկանել
սպանանելով, և ընդ պարշա-
ծել, մեղայ ՚ի : Մեղայ ամե-
նայն յօդուածովք չինուածոյս
և ամենայն անդամօք մարմ
նոյս . հնձեակ ըղձալութեօքս ,
և վեցեկի շարժմանքս , վերամ
բարձ սոնոհարութեամբ , և
վայրաբարձ մելկութեամբ .
յաչ և յականեակ խոսրելով ,
զառաչելոյն մեղանչելով , և
վերջնոյն շար նշաւակ գտով ,
մեղայ ՚ի : Այլև մեղայ ՚ի օրհ-
նիչս յանցանօք՝ մոհացու մե-
ղօք . հայրութե՝ և մոռամբ
նոյին . նախանձու՝ և մոռամբ

նորին. բարկութեամբ՝ և մտածմամբք նորին. ծուլութեամբ՝ և մտածմամբք նորին. ապահովութեամբ՝ և մտածմամբք նորին. պկրամտութեամբ՝ և մտածմամբք նորին. բղջախոհութեամբ՝ և մտածմամբք նորին մեղայ ոյ: Այլև մեղայ ամենայն պատուիրանացն աստուծոյ, յանձնառելեացն և հրաժարելեացն. զի ոչ գիտեմ նատակաման կատարեցի, և ոչ՝ ի հրաժարելեացն հեռացայ. Օրինեա տէր՝ և յօրինացն հեղգացայ. ՚ի կարգս քրիստոնէութեան հրաւիրեցայ՝ և գործել անարժան գտայ. զի մեղայ զքարն կամաւ կրացայ, և ՚ի բարեաց գործոյ ես ինձէն

Տեւապայ . վայ ինձ , վայ ինձ , վայ ինձ : Օ՜ն ասեմ, կամ զն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ, անասելի են անօրէնութիւնք իմ, աննեքնելի են ցաւք իմ, և անբժըշկելի են վէրք իմ, մեղայ ա՛յ : Այր սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտութեան և բարեխօս առ Քրիստոս արդին առաւծոյ. զի խշխանութեամբդ որ տուեալ է քեզ, որձանիցես զիս ՚ի կատկից մեղաց և մոց , աղաչեմ զքեզ :

ՑԵՏ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵՒՆ

Ո՛հ տէր պահապան բերանոյ իմոյ և դուռն ամուր շրթանց

իմոց, զի մի՛ խոտորեացին սիրտ
իմ բանիւ չարութեան։

Լուա՛ ինձ տէր և ողորմեացա՛ և տէր եղե՛ ինձ օգնական։ Լուա՛ տէր ձայնի աղօթից իմոց, լուա՛ տէր աղօթից իմոց, և տէր վճռեցո՛ւածս իմ ընկալա՛։

Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ։ Վճակ եղիր ինձ ընդ ընտրեա, և ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղե՛ ինձ։

Խորհրդոյ զաւդ իմ յուրախութիւն, զերծ յինէն զքուրձ իմ և ինձ զուրախութիւն։ Խարձր առնեմ զքեզ

տէր զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամիս իմ
յիս։

Փրկեցեր զանձն իմ ի մահ-
ուանէ, զաչս իմ յարտասու-
ացէ, և զոտս իմ ի պայմանէ։
նէ։ Յեր առաջի իմ կար-
դացի առ քեզ և բժշկեցեր
զիս, տէր Հաներ ի դժոխոյ
զանձն իմ։

Ես ասացի ի զարմանալ ի-
մում, թէ ընկեցեալ ուրեմն
յերեսաց աչաց քոց։ Վասն
այսորիկ լուար ձայնի աղօթից
իմոց յաղաղակել իմում առ
քեզ։

Սիրա ի խոստովանիլն զար-
ձաւ զառնութիւն իմ, վրդ-

կեցեր զանձն իմ զի մի կոր-
ևայց, և ընկեցեր յետոյ զա-
ւենայն զմեղս իմ: Տէր վասն
այսորիկ պատմեցաւ քեզ, զար-
թուցեր զանձն իմ. դարձու-
ցեր զհոգի իմ, ապիթարեցայ
և կեցի:

Տուր զօրութիւն ծառայի քո
կեցո զորդի աղախնոյ քո և ա-
րա առ նշան բարութեան:
Տեսցեն ատելիք իմ և ամա-
չեսցեն, զի դու տէր օգնե-
ցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս:
Օգնեա ինձ տէր աստուած
իմ, և փրկեա զիս ըստ ողոր-
մութեան քումմ: Օգնական
և փրկիչ իմ ես դու և ես՝ ի
բանս քո յուսացայ:

Օգնեա ինձ ըստ բանի քոմ և կեցո զիս, և մի յամօթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ: Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յաւիտեան:

Օգնական իմ լեր տէր, և մի անարգեր զիս, և մի թողուր զիս առաջի վրկիչ իմ: Օգնութիւն ինձ ի տեառնէ եւ կեցցէ որ արար զերկինս և զերկիր:

Նա ոչ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ յօրհնութիւն նոր զաւետեան աւուրս կենաց իմոց յանդիման տաճարիդ այ:

ՆԱԽ ՔԱՆ ՋՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ։

ԲԱՆ ԻԿ։

Եւ քանզի ընդ ողբաձայնից բանաստեղծութեանդ վերընծայեցար պղտութի՛ թըլուցս յարմարեցի կական և հեծութիւն, հառաչանք կոչկողապինք, դառնութեան լալումն և արտասուաց երդ, դարձեալ սկսայց զձառ պարզամանաց խոստովանութիւն զջալականաբար զդատաստանաժամուկն յայտնաբարբառ, զի անդրադարձութեամբ սկզբմանէն և

վերկաւորքն բառիւք, զնոյն համաձեւութիւն ի մի թա-
խանձ նմին մտքանաց հոգե-
կեցացն խոնարհութեան ա-
ռաւօր եղեալ:

Ունէաց մեծիւ բարերա-
րութեան՝ անարգս մերաց,
մերաց ծագմանդ Հաւատա-
լիոյ՝ խաւարս մերաց, մերաց
հնարհատդ անբաւ երախտե-
աց՝ արդարութ մերաց, մերաց
սիրոյդ վերնաւոր գթութեան՝
յայտնապէս մերաց, մերաց
առատութիւդ յոչխարութենէ՝ լա-
ւագոյնս մերաց, մերաց պե-
տութիւնդ գոգոյդ գրկանաց՝ ան-
բաւս մերաց, մերաց անհատ
լուսոյդ վայելման՝ նեղոտս

մեղայ, մեղայ ձաշակման անձառդ կենայց՝ բազում մեղայ, մեղայ անհաս պարկեշացդ ձրից՝ հանապազ մեղայ, մեղայ գործել մարմնոյդ առաձոյ՝ մահս չափ մեղայ, մեղայ պաշտելի արեան ապրիչդ՝ իսկապես մեղայ։ Ի՛հա արդարեւ օրհնեալ է հառաձ բանի յաւազդական սրտի այդ մեղայդ, այն ապաշխելի աւանդ, անմոռաց պատուէր, հայրենեացն տուր, նախահարցն օրէն, համայնից թոշակ, անհերքելի բան, զօրաւոր պատասխանի, կենդանութեան կամուրջ, ախտից վերնոյն, սիրելի արբոյ, ան-

խղճել կաս, հրաշալի բար-
քառ, անշրջել պատճառ,
բաղձալի աղերս, փափաքել
սեղան, արտաբեկ հնչումն,
անհնարից ճարակ, կարծրու-
թեան վանիչ, աստուածա-
պաշտից սահման, հեթանո-
սաց դիւք, վաղնջուց կանոն,
քրիստոնէից հարապատ, ա-
րարչութեանն յաղթող, ան-
ջրպետ հզօր, խորոց ահա-
ւոր, արուեստ բարձրութե-
խորութիւն անչափ, հիաց-
ման տեսիլ, խորհուրդ կըն-
քեալ, ընդ որ չէք ուժեք ան-
ցանել, եթէ ոչ անըմբռնելի
մտաց արարչման զաս ծանիցէ:
Զայն բարեպատեհ հրաշա-

ատական, որ ոչ յիշատակե-
ցաւ՝ խելքին դատակնիք դա-
տան լքեալ. զուգե աս նմին
խրեալ համառօտ զլիժանին ի-
րաւանց մահուն հատեալ,
յորմէ ընտրութիւնն ապա-
զարժ եղեալ, զահեանն յան-
տեղեան քակտեցէ: Օ՛տար
փառաց մեծութե, որմէնոյն
ինքն ապտուծութիւնն պա-
կեալ բարեաւաճի: Բանզի
ոմ որ դիմեալ կեպաս զկըր-
նաց սեղանոյ այսր արբութե,
և ոչ աս ժամայն պղծեալ ի
պատճոյ անարատ գոտս: Իսկ
եթէ Ընբար զարմեան, և Պա-
ղղկիտեան, և Յուդա սիմեո-
նեան, ասելով զոյն ոչ արդա-

ցան, և ես վկայեմ իրաւամբք խոստովանեալ զայս պայման բանի, զի ակամայիցն բռնադատելոցս ոչ է կատարեալ սէր, ուստի և ոչ բուսանդ ակապէս վիրաւորեմն: Իսկ ես կամաւ համբուրեմ զարձեալ կրկնեալ զերջանիկ բանիդ զվկրտաւորեան Հարուցաւոյս:

Ընդայ երախտաւորդ վոտացուածեան՝ վերստին մեղայ, մեղայ մարմնոյ ձեռն յոգի հարեալ՝ յիմարս մեղայ, մեղայ առ կենդանդ դրժողաւածեան՝ իսկ և իսկ մեղայ, մեղայ բանիդ ապահաս առնելոյ՝ չարաչար մեղայ, մեղայ ի յօր առատականն ինձէն ստիպեալ՝ վատ-

Թարս մեղայ, մեղայ պարտա-
կանս անկեղծան մահուն՝ ձա-
ղելիս մեղայ, մեղայ անպատ-
կառս քո բարձրութե՛ն՝ տաղտ-
կալիս մեղայ: Վերջին ինձ կըտ-
կին աշխար հոգեւոր՝ զի ՚ի
կորուստ և ՚ի կործանումն ինձ
երեւեցաւ, զի անդարձս վա-
րատեցայ, զի որդիս Քրիստոսի
դրեցայ, զի ՚ի բարձանցն երկ-
նից ընկեցայ, զի վուշս վա-
րուց դիզի: Ես և առ սմին
ողբք ապաշակի, զի անձամբ
զանձն անարգեցի, զի բազին
կորուսչին գտայ: Այլ ինձ
կակիծ դժնդակ արտէ, զի զիս
ունին առ որ չեմ, զարուսաք-
նայարդար բաժակս անմա-

քուր, զբռեալ որմն գարշուն-
նակ, զնին պարծանօք պահճու-
ձեալս, զոյս ի մռայլ զերջ-
եալ, զպերանակիր ակնա՝ թը-
շուառացեալ, զջահս փառաց՝
հիջեալ, զամենայնիւս յամե-
նայնի աւերեալ իրօք վնասա-
կարս, առ անօրինականան տէ-
րունականս, առ յայտնութեան
աստուածայինս, առ երեւ-
մունան արարչապիրս, առ խո-
նարհութեանն սարսափելիս,
առ այն զոր տեսի աչօք իսկ ի-
մովք, առ որ մեծ է պատա-
խանատուութիւնս քան առ
համօրէն աւետարանին զար-
մանս, հիացմունս, հոգս հա-
լածականս, անդամմունս ան-

հրնարտաւ ատս , ֆոռ ակռանո֊
ֆիւնս մոռց անբարկելիս ,
եղմռնս անկատար , իջմռնս
անհաւատուս , յոռահաւատո֊
ֆիւնս յարմարականս , յանդի֊
մանոռ ֆիւնս գառշամականս ,
ձաղանս գառհոգոյս , նզո֊
վս խրատուցիս , անէծս արժա֊
նահատցյց : Ընդ այսպիսի նն
մեղաւորիս իմ կշռատրուիլ ,
և ինքնահարուած տնկանա֊
տրուիլն :

Ու քանզի կարող ես գայ
ամենայն զգարուս Թոռուլ , և
գնայիուած մահու բժշկել ,
ուր ոզորմուիցես , տա֊
ուած բոլորից , Քրիստոս Թա֊
գաւոր բարձրեալ հօր սրդի ,

առեղծել զԹագաւ բարերար, օրհնեալ առաւ հարուստ, ա-
հաւոր հզօր պարծանաց, սե-
սուէ ձեռնհաս հատուէր, տա-
լեցուցիչ դարմանիչ կեցու-
ցիչ, երկայնամիտ անտրտում
ապաւէն, բժիշկ դոկտոր երկ-
նաւոր, անձառ լոյս կենաց,
յորոմիւն նորոգութեան քա-
ւութիւն. եթէ հայեսցես
վարդապետութէ, քան զրուա
բայ եկաւանեսցէ, նայեցեալ
ի քեզ կոպիտիմ և ես. եթէ
լուիցես, հաւաչեմ. եթէ ան-
կեն ժառանգաւնիցես, պրպտե-
սիմ. եթէ անապցես, աղեր-
սեմ. եթէ նեղեսցես, աղաչեմ.
եթէ առնս չառնապցես, զո-

ջեմ: Այսպես եթէ անտես առ-
նիցես, կործանիմ. իսկ եթէ
առ ոտն հարկանիցես, լսեմ.
եթէ զոգեպահն ոչ ընծայե-
ցես, մեռանիմ. ապա եթէ
ահարկու դէմս ցուցանիցես,
սասակիմ. իսկ եթէ սաստե-
ցես, դողամ. եթէ խեթիթ
սեսանես, սոսկամ. ապա ե-
թէ սասականաս, սպրտափեմ.
եթէ հալածես, հեծեմ. իսկ
եթէ ընդվայր հարկանիցես,
հեղքիմ. եթէ զոլքոց վէր-
սուքիւնս ոչ տացես, սաս-
նամիմ. եթէ խոտանաս
փախնում. ապա եթէ սպա-
նաս, ընկճիմ: Իսկ եթէ քե-
նես, քարկոծիմ. ապա եթէ

ու ժպինա ակնարկես, սուրա-
նիմ. եթէ ոչ անխոյեացես,
ձերժիմ. եթէ կոչեացես, խի-
թամ. իսկ եթէ աչս յառեա-
ցես, աղաչեմ. եթէ ձայն
առացես, երկնչիմ: Ո՛չ բարե-
պարգեւ մատնեալ, զերանու-
թիւնն թողեալ, զընարհն լքե-
եալ, զսխտան ցրեալ, զաւան-
գըն կենաց մոռացեալ, զհա-
մարձակութեանն վատահու-
թիւն կտրուսեալ, զասելձի-
ջըղ էիցս բարկացուցեալ,
զանձառութիւն ընարհին ընդ-
առնեալ, զպատուոյն պատկեր
պղծեալ: Իսկ եթէ առ այս
ևեղղ մահու հեծութեբ ցա-
ւոյ մարդասիրեալ՝ առիս ժա-

ամենեցուն այնու, որ Քրիստոս
Յիսուս զարդարեալ զիւր ընտ-
նեաւ ի մահ, եւ մեք բժշկութիւն
գտանեմք զանցանացն զանց ա-
նելով, որպէս ասեալ է առա-
քեալն պաւղոս առաքելոյ
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի, զի մեք ի մեղ, զիւր կե-
նաց նոյն նմանութեամբ յոգի
վերստին դառնալ այնպէսցի
քաւեալ, և առեղծեալ կրկին
ի տիրութիւն անմահից կե-
նաց, և քեզ
ընդ հօր հոգւովն արժան
փառք յաւիտեան. ամէն։

Եւ արդ ոչինչ ինձ
խելք մնացեալ էր
ասել. միայն յերեսաց մե-
ծի ահաւորութենէ, քայց
եթէ համրանալ եւ հոգ՝ ի քե-
րան եղեալ լալ՝ ի տրտմ, որ
մարդասիրութեան խրատու,
ահա՝ ի քարւոյն կարկառեալ
՝ի յոյս։ Իսկ եթէ զիմակոն
շարժողութեան շրթանցդ քա-
ջից, բանաստուերիկ խօսել
կամեցեալ, դարձեալ զնոյն
ձայն կրկնակաւոն եղերերդու-
թեան լալոց բազմութեան
խեթ մնացից յառաջդրէ։

ԲԱՆ ԽԵ։

Եւ արդ զիմակիդ վեց

մեղաւորին անօրինելոյ կամաւ
առ ի մահ՝ զնորին դարձուս ին
երկրորդեցից և ես ընդ նմին.
մեղայ ասէր մեղայ, և անօրէ-
նութեանց իմոց ինձէն վկա-
յեմ: Ի նմանէ ընդ նմին զա-
նգս յիմաներորդի սաղմոսին,
անմիւս գրեմ զպարտուցս
սակ անձինս մեղաց՝ քան զգ
հիւղ երկրի հողմահաս փշոյ
ընդ օդս ամենայն տարածե-
ցեալ:

Ածղայ յերկինս և առաջի
քոյ, ընդ անառակ որդւոյն
պատկառեցեալ հայրենի դը-
ձոյդ վերատին դարձեալ թա-
խանձ արկանեմ. զղջմամբ ին
ձայն աղերսանաց արտօսրա-

ծին ողբով գոչման ի տխուր
դէմս մատուցեալ առաջի քոյ
տարածանեմ, հայր գթութեց
առատ բոլորից, չեմ ար-
ժանի կոչիլ և ոչ բնաւին առ
այս անուանիլ, ոչ միայն որ-
դի, այլ և անպիտան ապա-
րան վարձկան։ Ընկալ զամե-
նայն տարապրանքն, պարտա-
կան միաւոյ. և զդուռ քաղ-
ցոյս լինանց ներսոյս նուազե-
ցեալս՝ կենաց քո հայելով բե-
ժըշկեացես։ Եր ընդ առաջ
քո ողորմութեամբդ ի սկզբա-
նաւորս ապաւինութեան. ըզ-
պեցո, գթած և անսխալակ,
անօրինեալս մեղապարտի զնա-
խակատուս հանդերձին ծած-

կոչի, առանձակորոյս ձեռաց
ալտեղելոյ մեղաց՝ զկնիք մա-
տանեցոյն Համարձակութեան
ամենատաւտ կամաց մատու-
ցեալ. զպարշտպարուցս Քրիս-
տոսի մերկութեան ոսկեայ՝
պատուպարտութեամբ աւետա-
րանական ամրակերպարիս օ-
ղեցս կոշկաց՝ ի յօձին Թիւնից
մինչ ամբացուացեալ։ Ո՞ղջա-
րակք պարարակի եղիցիք երկ-
նայնոց, որ ի մինճին որդւոց
քո օրհնեալ խակապէս մար-
գարէութեամբ, կարօտեալոյս
բարեաց նուիրեա, որ մա-
տուցեալ մինչ և անտակատ
ձեռս ի լրութեան, յարտակոյ
գենեալ ի տանդարանի ան-

թէ սեղանոյ անապատութիւն՝ բոլոր յաճախեալն և քնա-
յասիրեալն, եւ թէ յերկիր-
նէս և իսկութեամբ ի տարբե-
րեալ, աննուազ մարդկութե
և անթերի աճումեամբ.
փշրեալ և բաշխէ ի մատուռն
անհատս, զի զհաւատոյն հաս-
քեսցէ առ ի նոյն մարմնին
խրատուին գլխոյ. քէզ փառք
ընդ նմին, հայր սղարմութե,
յաւիտեան. ամէն:

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԱԿԱՆ

Յաւատոյն ի մի տատուած
ի Յայրն ամենակալ յարարիչն
երկնի և երկրի, երեւելեաց

և աներեւութիւն : Եւ ի մի
ութեր Յիսուս Քրիստոս որդին
աստուծոյ, ծնեալն յաստուծոյ
հօրէ՝ միածին, այսինքն յեու-
հօր : Աստուած յաստուծոյ,
լոյս ի լուսոյ, աստուած ճշ-
մարիտ յաստուծոյ ճշմարտէ՝
ծնեալ եւ ոչ արարած : Նոյն
ինքն ի բնութենէ Հօր . որով
ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և
ի վերոյ երկրի , երեւելիք և
աներեւոյթք : Որ յաղագս մեր
մարդկան և վասն մերոյ փրկ-
ութեան իջեալ ի յերկինից՝
մարմնացաւ , մարդացաւ , ջ-
նաւ կատարելապէս ի Մարիա-
մայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն
սրբով : Որովհետև զմարմին կ-
նոյ ի

և ղմիտ՝ և զամենայն որ ինչ է
ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ
կարծեօք։ Ջարշարեալ, խաչ
եալ, թաղեալ, յերրորդ ա
ւուր յարուցեալ, երեալ ի
յերկինս նովին մարմնովն՝ նըս
տաւ ընդ աջմէ հօր։ Վասըց է
նովին մարմնովն և փառօք հօր
ի դատել զկենդանիս և զմեռ
եալս, որոյ թագաւորութեն
ոչ գոյ վախճան։ Հաւատամք
և ի տուրբ Հոգին՝ յանեղն և
ի կատարեալն, որ խօսեցաւ
յօրէնս և ի մարգարէս և յա
ւետարանս։ Ուր էջն ի Յոր
դանան, քարոզեաց զաւազ
եանն, և բնակեցաւ ի տուրբ
սէն։ Հաւատամք և ի մի մի-

այն ընդհանրական և յատուկ քելական եկեղեցի. ՚ի մի միաբանութեան, յաստիճանութեան, ՚ի քահանութեան և ՚ի թագաւորութեան մեջաց: Ի յարութեանն մեռելոց, ՚ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութեան երկնից և ՚ի կեանան յաւիտենական:

Նոկ ոյք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ Հոգի. կամ թէ՝ յոչէից եղեն կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ քՈրդին աստուծոյ և կամ զսուրբ Հոգին. և թէ՝ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նզովէ կաթողիկէ

և առաքելական եկեղեցի ։

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ ։

Իսկ մեք փառաւորեցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս, երկրպագանելով սրբոյ Երրորդութեանն և միոյ առաւածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։

ԽՂՃՔ Ի ՄԱՏՉՒՆ

ԱՒՐ ՍՈՒՐԲ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ

Յաւատամ տէր օգնեա անհաւատութեանս իմոյ ։

Տէր և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ։
Տէր չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաս իմով մտցես։
Այս արդարութեամբ երեւեցայց քոց և յապեցայց յերեսաց քոց։

ԱՂՕԹՔ ԳՈՀՈՒԹԵԱՆ ՑԵՏ ՀԱՊՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Աստուած մեր և տէր մեր երեւեցաւ մեզ, օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն։
Քրիստոս աստուած իմ սըրբեա և զօրացո զիս։
Ի նեղութեանէ չարին պահ-

եա զիս ։

Ի ժամու մահուան իմոյ կոչ-

եա զիս ։

Ի լոյս երեսաց քոց հանգիր զիս ։

Եւ ընդ հրեշտակս քո օրհնե-

ցից զքեզ յաւիտեան յաւի-

տենից ։

Ի ջաք ՚ի բարուքեանց քոց տէր ճաշակելով զմարմին քո և զարիւն , փառք ՚ի բարձունս կերակրողիւ զմեզ ։ Որ և հաւնապատ կերակրես զմեզ՝ առաքեա առ մեզ զՀոգեւոր քո զօրհնութիւն , փառք ՚ի բարձունս կերակրողիւ զմեզ ։

Պահանամք զքեն տէր որ կերակրեցեր զմեզ յանմահական

անձանց քո. բաշխելով զմարմին և զարիւնդ ի փրկութիւն աշխարհի և կեանք անձանց մերոց։

Օ՜տաւ կենաց անկեալ յադին սուրբ կոյս՝ որ զհայրապետին բղխեցեր զծաղիկ և զտուր ի ժամու զորդին պատուղ մարդկան, զորոյ զմարմինն ճաշակեալ անմահացաք յուսով. վասնորոյ օրհնաբանեմք զքեզ յաւուր քո ծնընդեան։

Ո՛վ վառեցար ի յարփւոյն և ոչ կիզար ըստ մարենուն, այլ եաւուր զհացն կենաց կերտեցեր քո բանաւորաց. բարեխօս

եա առ քրիստոս ընդել գդիր
մեղայ մերոյ ։

ՑԵՏ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ առաւծոյ ։

ԲԱՆ ՂԵ ։

Ընդհակն արդար, ձառագայթ օրհնեալ, լուսոյ կերպարան, փարախք անձկութե, բարձրեալ անքնին, զօրեղ անպատում, բարւոյ բերկրութիւն, յուսոյ տեսութիւն, գովեալ երկնաւոր, թագաւոր փառաց, Քրիստոս արարիչ, խոստովանեալ կեանք ։ Ընդ արդ զթերութիւն վրի-

պանաց բազմասխալ ձայնի եղ
կելոյս ամենազօրդ բանիս ա-
ցեալ մատուցես յաղերս հա-
ճութեան հօր քումմ բարձրե-
լոյ : Որ վասն իմ՝ի փորձ եկիր
անիծից, կերպարանեալ զիմ
նմանութիւն, ամենեւին կե-
նաց օրհնութիւն, վերնոց և
ներքնոց բարեխնամող տեսու-
համայնից : Ո՛ի թէ յանձն ա-
ռեր մեռանիլ վասն իմ, ա-
տուած և տէրդ բոլորեցուն,
որչափ հաճեացիս առաւել և
այժմ վտանգաւորս կրից կա-
րեկցել, ընդ իմ պարտաւորիս
միշտ ազօթելով աղաչակցա-
մարմնոյդ առեալ՝ի վեր՛ ա-
համապատիւդ քո հայր :

Ն՚ւ վան արեանդ պատ-
ուականի միշտ մատուցելոյ ՚ի
հաճութիւն կամաց առաք-
չէդ՝ բարձրին վտանգք մե՛ղու-
ցեալ պատուպարտելոյս, թող-
ցին պարտիքն, ապաքինեցի
ամօթն, մոռացին պատկա-
ռանքն, բարեգործեցին դա-
տաքննիքն, առատակեցին ար-
դեանքն, վերացի լալն, հան-
պարտեցե կրճումն առաման-
ցըն, սպառեցին ոլքքն, հատ-
ցին աթառասուքն, մերժեցի
առդն, հալածեցի խաւարն,
վտանեցի հուրն առատու-
թեան, հերքեցին տանջանա-
նքն բազմօրինակք։

Նկեսցեն գթութիւնք կա-

մաղիւ և պարզեւաղիւ կենաց ամենից, ծագեսցի լոյս, աբաղեսցէ փրկութիւնդ, հասցէ օգնութիւնդ, ժամանեսցէ այցելութիւնդ, կանխեսցէ ցօղդ ողորմութեան, յաւաչեսցէ արբուսցէ զանդաստանս պատքեալ՝ անկեալ ոսկերացս թշուառութեամբ 'ի վինն մահու. ծաղկեցուսցէ պտղաբերեսցէ բաժակդ երկնաւոր արեան կենարարիդ. զերկերս իւնամեալ աւուրն լուսոյ, որ անձախատէս միշտ պատարագի յիշատակ կենաց փրկութեան հոգւոց ննջեցելոց։ Օ՜ի ամենայնիւ մահացեալ հոգիս մարմնոյս մեղաց՝

ջնորհօք քո, զԹագաւ, ՚ի քեզ զօրացեալ քեզ նորոգեցայց, զառեալ ՚ի մեղաց անմահ կեանդ դանութեամբ ՚ի յարութեանն արդարոց, հօր քում օրհնեցեալ։ Ընդ որում քեզ վայել, և հոգւոյդ սրբոյ բարերարեալ Թուին վայելչական գոհութեամբ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուածոյ։

ԲԱՆ ԽԹ։

Ի՛ւր արդ մի՛ տխրեսցեն առնօրէնութիւնք քում պատուիրեալ կայսերական արքայութեդ

վերնաւմ, աստուած բոլորից լուսոյ, մի կապուեցիկ դուռը զըն ապաստամբ զգարդ վիշանդ չնորհի՝ ի քո առեղծեալս կեր-պէ. մի թագաւորեցիկ մեզ-զըն խափանեալ՝ մարմնոյս մա-հացուի առ՝ ի գրաւել զիս՝ ի նոյն: Զի՛ք իմ թագաւոր առ իշխել ընչոյս՝ քայ ի՛քէն, Քրիստոս, որ անբռնադատ հնա-զանդեցուցանես լծոյն քաղց-րութեան, որ բառնաս զկա-րիս մեղաց ամենակարդ քա-նիւ, որ արեամբդ քո ստա-ցար և մարմնովդ կերակրեցեր որ կարգեալ սահմանեցեր ուխտ կենաց անփոխադրելի, որ հոգի քո կինքեալ կայդ

քեզ դրելով, հօր քում մա-
տուցեր ժառանգակցապէս.
որ յանուն զենման միշտ յի-
շատակաւ քո չարչարանաց առ
նոյն բարեբար տօնել համար-
ձակեցեր, ստեղծիչ ամենից
և կեանք: Դու ես աստուած
ամենայն հոգւոց, որ մեծա-
ցուցեր զայս աուրս ընտրեա
քան զամենայն գործոց քո հրա-
րաշս. ոչ զերկինս իւրովք
զարդուք և հրեշտակացն սպա-
ծառութեամբք, ոչ զերկիր
և զմարդկութիւնս և որ աս
տուա են զարմանութիւնք, ոչ
զահման լայնութեան ծովու
և որ ինձա են եղելութիւնք,
ոչ զանդունդս աղխիւքն հան-

պերճ և որ ի նման են անբա-
ւութիւնք, ոչ բարձրացեալ յո-
րինուածք այսքանեօք վեհիւք՝
որչափ առ իմն կարեկցութիւն,
յասելն զի սուրբ մարգարե-
ին՝ քաղցրութեանց յուսոյ
բարութիւն, ոմն է աստուած
երբեք զիս կարող թողուլ միշտ
զմեզ և չնչել զանօրէնութիւնս։
Ահա արդ խնկեալ են բանք քո,
աղերսանք, և խոստովանեալ
բարեբարութիւնք, փառաւո-
րեալ խորք խորհրդոցդ, և եր-
կրպագեալ զեղմունք հնարհա-
ցեդ։

Ընդարեւ ոչ ոք բաւէ յեհ-
ցեալ թարգմանել խօսիւք նիւ-
թական լեզուի ի մտանդ այ-

ոչ թուեմք զմեռելեանց զոր
առ իս ցուցեր, յօրինիչ. քան
զի և մեծ իսկ է զօրութիւն
զհնացեալն անդրէն նորոգել
քան առաջնումն պայծառու-
թեան, քան յանդոյից առեղ
ծապարծել: Ն՚ա զի ոչ է քո տը-
կարութիւն, որ զօրութիւնդ
ես ամենայնի, առ որ քան քո
միայն ազդեալ՝ զկնութիւն
գործոցն գլուսաւորէ, ահա յա-
րիցես փառաւոր լինել, քա-
րեգործ, ՚ի սաստուածս այս
կրկին անուսալի փրկութեա-
նըս. զի իրաւամբք ուխտի
բարձրացի՝ հաստատուն եղե-
ալ մեծապէս օրհնաբան ա-
ռեսեաց քո ձայն՚ի քաւելոյդ

ընդհ ծանուցեալ, ողորմու-
թեան լուսով ուղերձեալ,
քան ՚ի ձանապարհ ստեղծա-
նելոյն: Ո՞վ ստ մինն արա-
րիչ միոյն ձանաչիս, իսկ ստ-
միւսն՝ ստացնով կոչմամբն և
երախտաւոր, ընդ կերպացու-
ցանելոյն և քաւիչ, ընդ նո-
րոգելոյն և բարերար, ընդ
հաստելոյն և ողորմած, ընդ
կազմելոյն և հնարաւոր, ընդ
յօրինելոյն և հեզ, ընդ նկա-
րելոյն ամենազօր, ընդ ստացչ
նորոգելոյն և լոյս, ընդ տածե-
լոյն հոգիս, ընդ դարմանելոյն
խնամիչ, ընդ ողջ պահելոյն
բժիշկ, ընդ ձեռնկալուԹեն
զօրաւոր, ընդ անպարտուԹեն

թափաւոր, ընդ արարչու-
թեանն քաղցր, ընդ ամենա-
տուր պարգևացն առատ, ընդ
միշտ անսալոյն ներող, ընդ ոչ
բարկանալոյն անոխակալ, ընդ
կարեացս վշտակցելոյ ծածկա-
գէտ, ընդ յանձանձելոյ դը-
թոյն ապաւէն, ընդ գերու-
նակ գործելոյն աստուած, ընդ
անսպառ բարութեանն՝ օրհ-
նեալ յամենայնի։

Ընդ որպէս ստեղծեր մինչ
ոչն իսկ էի, և ծանուցար ինձ
գոյացուցիչ, և այժմ պհոպէ
մաղթողիս մարմնոյս տաղա-
ւարաւ յարդարեա անդրէն
վերստին յանարատութի մա-
քուր սրբութեան նախնի լե-

նելութեանն . զի բազմացի
առաւել ածեցուն եղեալ յա-
ճախ տուչութիւն անսահմա-
նելի քոյդ պանչելեաց նորոյ
ներկայիս , քան զանցելոց հնո-
ցըն առաքելականաց : Եւ ընդ
ճառելոյս զԹիւս մեղայս՝ որ-
քան մատոյս Թեւս ընդհանայ
զանբերելիսն յիշատակել, ար-
դարացոյց յանուն քո հզօր .
և ՚ի պատմելս ինձէն զանձին
խոց բնիծ , և դա Թողեա
զամբարշտութիւնս բազում
մեղանաց խոստովանելոյս , հզ-
զօր , ծածկատես , ամենատես-
կիչ . զի մի ծայրագոյն լրու-
Թեամբ աւետեացս , դարձ-
եալ նախնումն կարօտեցայց՝

երանելով սաղմոսիւն զչնորհօք
փրկեալն Մկրտութեամբն. և
փշուիլ մեղաց յոգի խոցոտել,
ձեռն քո մխեցի յիս առա-
ւելապէս այժմէն վերսին,
ծանրս առնելով զբեռն պար-
տեացս քան զքաղցրութիւն
պարզեւացդ. այլ ազատեա
զիս օրհնաբանեալ հոգւովդ
սրբով, աղաչեմ զքեզ՝ տէր ա-
մենայնի, յօրինաց մեղացն և
մահու: Ցաւ լիցի, թէ անկ-
ցի ընդ տկարութեամբ սահ-
մանաւ ձշմարտութեանդ ծա-
դումն իբրեւ զպտղոյն օրինակ.
քանզի ուր քաւութիւն է
Թափաւորեալ՝ վտարեալ են
մեղք, և ՚ի խրախոյս կենդա-

նի բանիդ՝ ոչ է յուսահատու-
թիւն, և ամբարձեալ քոյոդ
ընդհաց՝ հալածեալ են պար-
տիքն, և մերձ գոլով ձեռինդ
աստուծոյ՝ ոչ գոյ անհնարու-
թիւն, այլ ամենեւին լուսա-
ւորութիւն, բովանդակապէս
զօրութիւն, անպարտեալի կա-
րողութիւն: Որ է փրկութի,
կենդանութիւն, նորոգութի,
ողորմութիւն, միանգամայն և
քաղցրութիւն, ազքայութի,
անեղծութիւն և փառք յա-
ւիտեանս. ամէն:

Ա Ղ Օ Թ Ք

ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ ԿԱՄ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցե արքայութիւն քո, եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր, թող մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց, և մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն; այլ փրկեա ընդ մեզ ի չարէ. զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԲԱՆ ԴԴ։

Ընծ յաւիտենական, քա-
րերար և ամենակալ. ստեղծիչ
լուսոյ, և յօրինիչ դիշերոյ.
կեանք՝ ի մահու, և լոյս՝ ի
խաւարի. յոյս ակն ունողաց,
և երկայնամտութիւն տարա-
կուսելոց։ Որ ամենատուեան
իմաստութեամբ քո՝ դարձու-
ցանես յայգ զտուերս մա-
հու, աննուազ ծագումն և
անմուտ արեգակն. քանզի ոչ
զօրէ ծածկել զիւառս տէրու-
թեան քո խաւար դիշերոյ։
Որում կրկնի ծունր երկրպա-
դութեան ամենայն եղելոց՝

երկնաւորաց և երկրաւորաց,
և առաքելամեծականաց, որ
ասես պհեծութիւն կատելոյ,
և հայիս յաղօթս խոնարհաց,
և ընդունիս զինդրուածս նո-
ցա. առաջ իմ և թագա-
ւոր իմ. կեանք իմ և ապաւէն
իմ. յոյս իմ և վստահութիւն
իմ. յիսուս քրիստոս աստուա-
ծըդ ամենայնի. սուրբ հան-
դուցեալ՝ ի հոգիս սրբոց մը-
խիթարութիւն վշտաց՝ և քա-
ւարան մեղաց, որ գի-
տես զամենայն յաւուրբան ըզ
լինելոցդ. առաքեա զպահ-
պանողական զօրութիւն աջոյ
քո, և փրկեա զիս յերկիւղէ
գիշերի և ի դիւէ ջաղէ։

Արդեօք զի դիւրաւտակ տոկալն
և տուրբ քո անուանդ՝ միշտ
համբուրեալ շրթամբք հոգ-
ւոյ՝ ըղձութեան ընչոյ, կեցից
պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
կարդան զքեզ ի բոլոր սրտէ։
Եւ ի դրուշմէ խաչի քոյոյ նը-
շանիդ, զոր աստուածային ար-
եամբդ քո ներկեալ նորոգե-
ցեր, և ի նոյն շնորհ որդե-
գլուխեան զմեզ վկրտեցեր,
և ի փառս պատկերի քո նը-
կարեալ՝ յօրինեցեր, այսու
պարգեւօք աստուածականօք՝
ամաչեցո՛ զաստանայ. քակ-
տեցին մեքենայքն, բարձին
որոգայթքն. պարտեցին մար-
տուցեալքն. պակասեցին

զէնքն սպրատուբք. մերժեա-
ցի մէկն. փարատեսցի խա-
ւարն. մեկնեսցի մառախուղն:
Բազուկ քո հովանացի, և աչ
քո կինքեսցէ. վասն զի զթած
ես և ողորմած, և անուն
քո կոչեցեալ է՛ի վերայ ծա-
ծառայից քոց: Ես քեզ ընդ
հօր՝ հոգւովդ սրբով՝ փառք և
իշխանութիւն յաւիտեան
յաւիտենից. ամէն:

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ աստուծոյ:

ԲԱՆ ԺԲ:

Ընկալ քաղցրութեամբ,
տէր աստուած հզօր, զդա-
նացողիս զաղաչանս, մաւիք

գթութեամբ առ պատկառելայ դիմօք. փարատեա, ապականեալ դիմագրկել, զամօթական տխրութիւնս. բարձ յինէն, պղծեալ, զանբերելի ծանրութիւնս. անկարեաւոյ, հնազանդ, զմահացու կրթութիւնս. աւարեա, միշտ յաղթօղ, զկարօղին հաճութիւնս. բացատրեա, վերնայինն, զմոլեցեալն մտաւորդ. կրնքեա, կեցուցիչ, զկորուսեալին ընթացմունս. ցրուեա, ծածկատես, զմբըռնողին չար դաւմունս. խորտակեա, անքննին, զմարտողին դիմեցմունս. Տեառնապրեա քո անուամբդ զքեզ անցողացդ երդ յարկիս.

պարիակեա .քո ձեռամբդ ,
զառաստաղ տաճարիս . զըճա-
դրեա .քո արեամբդ զմուա
սեմոց սենեկիս . կերպացո զքո
նշանդ ՚ի հետս ելից մաղթո-
ղիս . ամրացո .քո աջովդ զհան-
դերսեանս խշտի . մաքրեացես
՚ի հաղբից զծածկարան անդ-
կողնոյս , պահեացես .քո կա-
մօքդ զտառապեալ անձն ոդ-
ւոյս . անխորտակ արասցես
զքո շնորհն ՚ի շունչ մարմնոյս .
կացուսցես շրջափակ զպատ զօ-
րուդ երկնայնոց . կարգեացես
՚ի դիմի ընդդէմ դիւացն դա-
տաս : Տուր հանգիստ բերկ-
րութիւն մահահանգոյնս նիրհ-
ման ՚ի խորհրդեան դիշերիս ,

բարեխօսութեամբ հայցուա-
ծոց սրբոց առաւածածնիւդ և
ամենայն ընտրելոց : Նմին-
եալ պարտութեա զպատու հան
տեսութեանց զպայարանաց
իմաստից անլարհուրելի զե-
տեղմամբ ի ծփական խառնու-
թեանց , կենցաղական զբաղ-
մանց , անրջական երազոց , խո-
լականաց ցնորից , յիշատակաւ
.քո յուսոյդ անվնասելի պաշտ-
պանեալ : Նա սթափեալ վե-
րստին ի ննջմանէ ծանրու-
թեան ամենազգաստ արթնու-
թեամբ , հոգենորոգ զուար-
թութեամբ ի .քեզ արձանաց-
եալ զաս ձայն մաղթանաց
բուրմամբ հաւատոց .քեզ , ա-

մենօրհեալ Թագաւոր փառաց անճառից , փառաբանողաց երկնապարտմար խմբից երգակ- ցեալ յերկինս առաքել : Օ՛ի դու փառաւորեալ ես յամե- նայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ՈՂՕՐԿ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ

ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Ձոր արարնալ ի սրբոց տեառն Ներսէսի հայոց կաթուղիկոսի :

Ձաւատով խոստովանիմ և երկիրպագանեմ քեզ՝ Հայր և

արդի և սուրբ հոգի, անեղ և անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց. աղաչեմ քո արարածոց, և ինձ բաղձամեղս։

Ձառաւոտ խոստովանիմ, և երկիրպագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միամանական սուրբ երրորդութիւն և միաստուածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա՛ ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մեղաց և անդիտութեան. և լուսաւորեա զիմս՝ իմ՛ ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ՝ ի հաճոյս, և ընդունել՛ ի քէն զխնդրուածս իմ. և աղաչեմ

քո արարածոյ և ինձ բազմա-
մեղս։

Ո՛վ երկնաւոր աստուած ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի՝ ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս որպէս զանառակ որդին, և զքեզո ինձ գթասուածանն զառաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք.
և ողորմեա քո արարա։

Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ փրկուե. խաչեցար թաղեցար և յարեր ի մեռելոց՝ և համբարձար

փառք առ Հայր. մեղայ յերկինս և առաջի քո. յիշեա զիս որպէս զաւազակին յարժամ գաս արքայութեամբ քով. և ողորմեա քո արարած:

Ոդի աստուծոյ աստուածճշմարիտ՝ որ իջեր ի յորդանան և ի վերնատունն, և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւազանին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա զիս վերստին աստուածային հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ ղաւթեան. և ողորմ:

Ընդէղ բնութիւն, մեղայ քեզ մօտք իմովք, հոգւով և մարմնով իմով. ի յիշեր զմեղս

իմ զառաջինս՝ վասն անուանդ
քոմ սրբոյ. և ողոր-
Տեսող ամենայնի, մեղայ
քեզ խորհրդով բանիւ և
գործով. ընկեա զձեռսդիր
յանցանաց իմոց, և զրեա զա-
նուն իմ՝ ի գրուխթեան կեն-
նացդ. և ողոր-
Ընծող գաղտնեաց, մեղայ քեզ
կամաւ և ակամայ, գիտութ-
և անգիտութեամբ. Թող-
թիւն ընծրհեա մեղաւորիս,
զի՝ ի ծննդենէ տուրբ առաջ-
նին մինչեւ ցայսօր մեղուցեալ
եմ առաջի աստուածութեանդ
քո զգայարանօք իմովք, և ա-
մենայն անդամօք մարմնոյս.
և ողոր-

Ամենախնամ տէր, դիր պահապան աչաց իմոց զերկիւղ քո տուրբ՝ ոչ ևս հայիլ յարատս, և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժել լսել զբանս չարութեան, և բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ զսուտ թիւն, և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչարութիւն, և ձեռաց իմոց ոչ գործել զանիրաւութիւն, և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնութեան. այլ ուրեմն զքո սրժաւմն տոգա լինել միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յամենայնի ևս ողորմ:

Տուր կինդանի քրիստոս, զհատ սիրդ քո՝ զոր արկեր յերկիր, որբոքեա յանձն իմ,

զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ նո-
ցա, և սրբեսցէ զկիզճ մտաց
նոցա, և մաքրեսցէ զմեղս
մարմնոյ նոցա, և վառեսցէ
զլոյս գիտութեան քո ՚ի սրտի
նոսա. և ողորմ։

Խնամութիւն հօրչիտաս,
տուր ինձ խնամութիւն զքա-
րիս խորհիլ և խօսիլ և գոր-
ծել առաջի քո յամենայն ժամ,
՚ի չար խորհրդոց ՚ի բանից և
՚ի գործոց փրկեա զիս. և
ողոր։

Կամեցող բարեաց տէր կա-
մարար, չի Թողուր զիս ՚ի կա-
մս անձին նոցա գնալ. այլ ա-
ռաջնորդեա ինձ լինել միշտ
ըստ կամաց քոց բարեխրատ

և ողոր ։

Աբեթայ երկնաւոր, տուր ինձ զաղքատութիւն քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց քոց, և զօրացո զսիրտ իմ առնել զամեն, և սիրել զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և ողոր ։

Խնամոյ արարածոց, պահեա՛ նշանաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ՝ ի պատրանաց մեղաց, ի վտանգութենէ դիւաց, և ի մարդոց անիրաւաց, և յամենայն վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ. և ողոր ։

Պահապան ամենայնի քրիստոս, աչք քո հսկանի լեցի՛ ի վերայ իմ՝ ի տուե և ի դիշերի, ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի

Ճանապարհ, ի ննջել և ի յառնել, զի մի երբէք առա-
ներեցայց. և ողջ:

Ընտրեաց իմ, որ բանայ զձեռն քո, և լնուս զամենայն արարած ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչև յաւիտեան. և ողջ:

Դարձուցիչ մարմրելոց, դարձո զիս ի քար տակաւութեանց իմոց ի բարի տակաւութիւն, և քեռեռա ի հոգի իմ զառաքելի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենին, և զաչեր արտոյտաթեան. զի զղջացայց ի մե-

ղաց և գործեցից զարդարու-
թիւն. և ողորմեա:

Ընդ-
դիմադրութեան, աղերսացո՛ւ ի սրտէ հմայել զարտասուս ապաշխարութեան որպէս պտուղին. զի լուացից զմեզս անձին իմոյ յատաջ քան զերանելն իմ յաշխարհէս. և ողորմեա:

Պարտևիչ ողորմութեան, պարտևեա ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գործով, և սուրբ մարմնով և արեան քո հաղորդութեամբ գալ ի քեզ. և ողորմեա:

Բարերար տէր, հրաշափառի բարուդ յանձն արասցես զիս՝ քաղցրութեամբ աւանդել զ

հոգի իմ, և անխոտոր անցու-
ցանել ընդ ճարտարութիւն այս-
ցըն՝ որ են՝ ի ներքոյ երկնից.
և ողորմեա:

Լոյս ճշմարիտ քրիստոս,
արժանաւորեա զհոգի իմ ու-
րախութեամբ տեսանել զլոյս
փառաց քոյ՝ ի կոչման աւու-
րըն, և հանդիսել յուսալ քար-
հայ յօրհնելիանս արդարոց մին-
չև յօր մեծի դալստեան քո.
և ողորմեա:

Պատուական արդար, յոր-
ժամ դաս փառօք հօր դառնալ
զկենդանիս և զմեռեալս, մի
մոռանար՝ ի դատաստան քոյ
ծառայի քումմ. այլ միրկեա
զիս՝ ի յաւիտենական հրոյն,

և լսել արա ինձ զերանաւէտ
կոչումն արդարոց յերկինից
աբեթայութիւնդ. և ողորմեա ։

Ընդունելոյ սէր, ողորմեա
ամենայն հաւատացելոց ՚ի քեզ՝
խնդ և օտարոյ, ծանօթից
և անծանօթից, կենդանեաց
և մեռելոց. շնորհեա և թըշ-
նամեաց խնդ և առելեաց զգ
թողութիւն՝ որ առ նս յան-
ցանաց. և դարձո զնոսա ՚ի
բարեացն զոր ունին վասն իմ,
զի ողորմութեանդ քում ար-
ժանի եղիցին. և ողորմեա ։

Փառաւորեալ սէր, ըն-
կալ զաղաչանս ծառայից քո,
և կատարեա ՚ի բարի զինդ-
ուածս իմ բարեխօսութեամբ

արքունեաց առաւաձանին և յանձանաւ վարչին և արքայ առեւտանոսի նախաձկային և արքայի գրիգորի մերոց լուսաւորչին, և արքայ առաքելոց մարգարէից՝ վարդապետաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսանաց՝ և ամենայն արքայ քոյ երկնաւորաց և երկրաւորաց: Եւ քեզ փառք և երկրպագութի անքակտելի սուրբ երրորդութեդ յաւիտեան յաւիտենից.

ամէն:

ԱՂՕԹՔ ԵՒ ԿՈՑԵԱՆ

ի խորոց սրտից խոսք ընդ աստուծոյ ։

ԲԱՆ ԽԱ ։

Որդի աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յաւիտեանի, հօրըդ ահաւորի անքննելին ծնեաւնդ, որ ակարանայ առ՚ի քէն և ոչ ինչ. որ՚ւ ծադեալ անաւուրն նշաւելոյ տղարմութեան քո փառաց, հալին ամէնք, հալածին դեւք, ընկճին յանցանք, խլեին կապանք, խորտակին շղթայք, կենդանանան մահացեալք, բժշկին հարուածք, ողջանան վէրք,

բառնին ապականութիւնք ,
սուղ սան սխրութիւնք , նա-
հանջին հեծութիւնք , փախ-
նու խառաչն , մեկնի մեղն ,
մերժի մառախուղն , փարատի
մռայլն , ապառի աղջամուղջն ,
վերանայ մութն , դնայ դիշե-
րըն , տարածի տպնաւոն ,
էքանան ջարիքն , հալածին
յուսահատութիւնքն , և թա-
գաւորէ ձեռն քո ամենակալ ,
քաւիչդ ամենայնի : Որ ոչ ե-
կիր կատարանել զմարդկան ա-
րդիս , այլ կեցուցանել . Որ
ինձ զանձիս ջարիւնիդ քո
զրաւ ազատութեամբ , զի
դու միայն ես յերկինս անեռա ,
և յերկրի անձնին , ի տարբ

դայի, և յեղյա ծագայ աշխարհի, սկիզբն առնեայնի և յաւելցայնի առնեայն լրմամբ, օրհնեալ ի բարձունս և քեզ լինի հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս. ամէն:

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ
ՀԱՅԿ-ԱՌՄ.ԵՐ
ԱՄ. Ա. ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

0015042

2013

2001